

EGYETEMES

A Budapesti Római Katolikus Egyetemi és Főiskolai Lelkészség lapja
 „Populus Sion, ecce Dominus veniet ad salvandas gentes...” (Iz 30,30) *

A TARTALOMBÓL:

RÓLUNK — NEKÜNK

- Betlehem Vatikánba
- Magyar egyetemisták alkotása a vatikáni „100 Betlehem” kiállításon
- Az Egyetemi Lelkészség története
- Aquinói Szent Tamás Közéleti Akadémia
- Ki a kedvenc szented?
- Egyetemisták búcsúja
- Örömhír az ICSC-ről

MÁSOK ÍRTÁK — NEKÜNK TETSZETT

- Ez lehet a felnőtté válás?
- Milyen a keresztény szerepvállalás?

ELMÉLKEDÉSEK

- Karácsony, a csend ünnepe
- A megtestesülés miéértje
- Júlia Verhaeghe Anya: A bűnbánat szentségének méltó fogadása
- Az ima csodatevő ereje
- A polgármester tanúságtétele
- Bencés élet
- A klímaváltozás felelőssége
- Gondolatok felülről

AKTUÁLIS

- Isten is velünk ünnepel

KULTÚRA

- A békés rendszerváltás és a Katolikus Egyház ebben viselt szerepe Magyarországon (1989–2019)
- Riport Nagy Lajossal, az imperfectum vezetőjével
- Haikuk
- Bibliai történetek a magyar slágerek nyelvén
- Jézus Születése totó
- **Fejtsd meg és nyerj!**
- Receptek
- Viccek

„A pap a gyónás alkalmával Isten eszköze abban, hogy vallomásunkat Jézus Urunk nevében ő hallgassa meg. Tanácsot adhat, megvilágosíthat további utunkra. Legyen nagy bizalmunk ennek az Istennel való találkozásnak az erejében. Erősen hidd, hogy a pap által Isten megadja mindazt, amire lelkednek szüksége van, és megnyugvást hoz. Mondj el mindent a papnak, amit hiányosságnak, gyengeségnek vagy bűnnek tartasz, azt is, ami nyomaszt, vagy kísértésbe visz. Hígy benne, hogy a pap szentségi működésében Isten hatalma nyilvánul meg. Bízál abban, hogy a szentségi kegyelem hatékony lesz benned és ez annyira hat, amekkora a te belátásod és szándékod ezzel a szentséggel kapcsolatban. Ez erősít meg és ad neked erőt.”

(4. oldal)

„S amikor eljön a kereszt ideje, az ember első, ösztönös kérdése ez: Uram, miért? Mert rossz voltam? S a kereszten függő válasza ez: »Nem. Azért, mert jó voltál.«”

(8. oldal)

„Csináltál már betlehemet nyáron? Pedig jó buli :D! Legalábbis páran a köziből ezt megtapasztalhattuk, mikor az idei nyár utolsó heteiben a játszós közin „kikreatívkodtuk” magunkat.”

(20. oldal)

„A küldetésre összpontosító egyetemnek mindig nyitottnak kell lennie egy olyan sziget létrehozására, amely képes összekapcsolni azt, amit társadalmi és kulturális szempontból különállónak lehet tekinteni. A kirekesztetteket kreatív módon bevonja és beilleszti az egyetemi tantervbe, és megpróbálja megteremteni a feltételeket, hogy ez olyan oktatási stílus előmozdításához vezessen, amely csökkenti a szakadékokat és a távolságokat. A minőségi egyetemi oktatás nem lehet kevesek kiváltsága, hanem annak a tudatosságnak kell kíséernie, hogy az igazságosságot és a közjót kell szolgálnia; és ezt a szolgálatot mindenkinek a saját fejlesztendő területén kell végeznie. Ez az ügy mindannyiunké; Péter és Pál tanácsa ma is érvényes: ne feledkezzünk meg a szegényekről (vö. Gal 2,10).”

**Ferenc pápa a tokiói egyetemistáknak (2019.
november 26-án)**

Karácsony, a csend ünnepe

David Kessler az *Életleckék*ben leírja annak az aszszonynak a történetét, aki hatéves kislányát a szomszédra hagyta, amikor munkába ment. Napközben a gyerek a gyepen játszott, amikor egy száguldó, kormányozhatatlan gépkocsi elütötte, és az útra lökte. Hívták a rendőrséget, szinte azonnal oda is értek. Az első rendőr, aki odarohant a kislányhoz, látta, mennyire súlyosan megsérült. Képtelen volt bármit is tenni, amivel megmenthetné, így csak felkapta őt, s a karjában tartotta. Csak fogta a karjában. Mire a mentő megérkezett, a kislány már nem lélegzett. Újraélesztés, kórházi intenzív osztály, egy órán át küzdöttek az életéért, de sikertelenül. Az egyik nővér beszélt telefonon az édesanyával, aki hosszú autótút után érkezett a kórházba. Egészen addig bírta, amíg nem látta meg az asztalon élettelenül fekvő kislányát. Akkor teljesen összeomlott. Vigasztalhatatlan volt egészen addig, amíg nem talál-

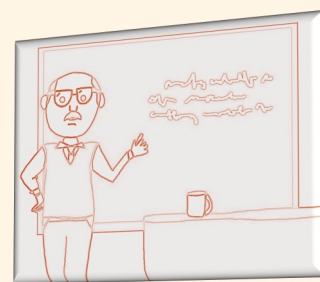

kozott azzal a rendőrrel, aki elsőként a baleset helyszínére érkezett. Ő volt az, aki a karjában tartotta a gyermeket. Azt mondta az anyának: „Csak azt akarom, hogy tudja: a lánya nem volt egyedül.” Az édesanya végtelen hálás volt, amikor azt hallotta, hogy a lányát ölben fogták és szerették az utolsó pillanataiban itt a földön. Ez a tudat könnyített rajta, mert megtudta, hogy lányát az élete végén szeretet ölelte át, még ha az egy idegentől származott is (51-53. lap). Ez a csendes ölelés értéke.

A csendes szeretetnek nincsen párja. A tanárember hangosan okít, tanít – jól teszi, mert ez a dolga az osztályteremben. Általában rögtön kész ajkunkon a sablonos válasz minden helyzetre, kérdésre, kínra, bajra. Vajon marad-e a szívünkben hely, érzés a csendre, a csendes helytállásra, az igazi ottlétre, megállásra, csendes jelenlétünkkel való, mindennél hatékonyabb szolgálatra?

Karácsony minden csilingelése, éneke, angyali kara ellenére nem lármás ünnep, hanem éppen csöndjével elbűvölő, lenyűgöző. A sok jelentős ószövetségi idézet

között szinte csak megbújik a Bölcsesség könyvének pár sora, pedig arról a „*csendes éjről*” jövendöl, amely az év legszebb, legnyugodtabb, békésebb éjszakája. „Mialatt mély csend borult mindenre, s az éjjel sietős útja közepén tartott, mindenható igéd az égből, királyi trónodról, ott termett a pusztulásra szánt föld közepén...” (18, 14-15). Ez a csend a születés, a teremtés, a megváltás csöndje, olyan, mint a hajnalhasadás, amely nem csap zajt, mégis fényvel árasztja el a földet az új nap kezdetén. „Az igazi világosság, aki minden embert megvilágosít, a világba jött” (Jn 1, 9). De a megváltás, az isteni cselekvés minden nagy műve csendben zajlik: Húsvét is a csend ünnepe: a Föltámadott nem csap zajt, a kő nem robajjal hengerül el a sír szájától, a föltámadás téren és időn kívüli történés. Ha lett is volna ott magnetofon, vagy videó kamera, semmit sem tudott volna rögzíteni. Csendben, egy szempillantás alatt ment végbe a megtestesülés, a földre születés és világ legnagyobb csodája, a megváltás is.

Olasz Ferenc filmrendező alkotásai mind szótlan filmek, esetleg a látványt halk zene kíséri. Nem hiányzik semmiféle magyarázat, vita, hangos szó, a látvány beszél: a tornyok, a templomok, a keresztek, a tájak... Ez a csend művészete. Csendben kell lennünk az eszméletét vesztett beteg ágyánál, a nehezen megnyíló, beszélő ember mellett, a szoros hozzátartozóját vesztett gyászoló mellett és még mennyiszer munkálkodásunk során. A gyógyításban egyre nagyobb teret nyer a csend-kúra, a csend terápiája. A kórházakban, otthonokban 2-4-ig csendes pihenőt tartanak.

Egyetemistáink közül sok évvel ezelőtt lett egy karthauzi szerzetes is, nagy csendbe burkolózva él. Az Egyetemisták imakönyve utolsó imádsága erről szól. Ő írta, a címe: *Egyre csendesebben*. „Van egy másik világ, létezik, / a tenger alatt, a tenger fölött, / a zúgó hullámok mögött / egy másik világ rejtezik... Ha tudnád, ha csak megsejtenéd, / hogy a felszín alatt mi rejtezik! / Van egy másik világ, létezik - / és egyre csendesebben int feléd!” – Legyen az idej Karácsony ennek a titoknak megtapasztalása!

A megtestesülés miéértje

Gál Ferenc

Isten egészen ki akarta magát nyilatkoztatni... Isten belső élete a Szentháromság titka. Ha Isten egészen kinyilatkoztatta magát, akkor biztos, hogy befelé, önmagában is ugyanaz, mint amilyenek az ember számára megmutatkozik... Az egyházatyák korában megelégedtek azzal az általános kijelentéssel, hogy »értünk és üdvösségünkért leszállott az égből és emberré lett«. A középkori teológusok ehhez kapcsolták a bűn kiengesztelésének gondolatát... Isten elsősorban szeretetét nyilvánítja ki, tehát először azt a teremtményt akarja, aki legjobban válaszol szeretetére, vagyis az Istenembert, a megtes-

tesült Igét. A világ arra való, hogy őt hordozza, az ő dicsőségében osztozzék és az ő fősége alatt hajoljon meg az Atya előtt. Ha pedig közben az embert a bűn megfertőzte, akkor a megváltás művével azt is jóváteszi... A megtestesülés és a megváltás eseményeiben Isten véglegesen felénk fordul, ebből ismerjük meg belső, szentháromsági életét... A kinyilatkoztatás nem úgy mutatja be Istent, mint aki motívumok alapján dönti el üdvörténeti beavatkozásait, hanem egyszerűen elének állítja őt üdvösségszerző tevékenységében...

Részlet Gál Ferenc teológus Jézus Krisztus: A megváltó c. művéből

Júlia Verhaeghe Anya: A bűnbánat szentségének méltó fogadása

P. Georg Gantioler FSO

A szentségek Isten nagy adományai – ezekkel az Úr ajándékozta meg az Egyházat. Bennük folytatja Jézus az üdvözítő művét. Júlia Anya (1910-1997) a „Krisztus Ügye” *Lelki Család* alapítója a leveleiben, beszélgetései közben és írásos feljegyzéseiben ismételt rátért a szentségekre. Bátorítani akarta az embereket, hogy azokat Isten megváltó és üdvözítő hatása iránti mély hittel és bizalommal fogadják. Felismerte, hogy a bűnbánat szentségét tekintve különösen szükség van az „újrafelfedezésre”. Reményét fejezte ki, hogy ennek a szentségnek az erejét, szépségét újra felismerik, és kiszolgáltatása, fogadása megújul. Próbáljuk meg ezt a szentséget Júlia Anya szemszögéből megközelíteni.

1) A bűnbánat szentsége a megváltás szentsége

Bár a keresztség által Isten gyermekeivé lettünk, és azóta a Szentlélek – mint élő templomban – bennünk lakik, azt tapasztaljuk, hogy gyengék vagyunk, újra és újra a gonoszra hallgatunk és Isten akaratát háttérben hagyjuk. Üdvösségünkhöz szükségünk van a bűneinktől való feloldozásra. Minden bűn sebet hagy a lelkünkben; következetes kezelésre és gyógyulásra van szükségünk. Az Egyház a gyónást a gyógyulás szentségének tartja. Aki valóban „Jézus tanítványa” akar lenni,

enélkül a szentség nélkül a hit zarándokútján hamar elfárad és elakad.

A szentgyónás egyben Isten szeretetének szentsége: Isten irántunk való felfoghatatlan szeretete ebben lesz teljesen, kézzelfoghatóan megtapasztalható. Az, amit Jézus emberré válása és főként szenvedése és halála által nekünk ajándékozott – az Atya kiengesztelését – az egyes embereknek a gyónásban ajánlja fel, ami így személyes ajándékká válhat.

„Igen, a bűnbánat szentsége balzsam a sebeinkre, sérüléseinkre és fogyatékosainkra, ha hitbéli cselekedetekkel és bűnbánattal közeledünk az Úrhoz, és mindent alázattal, bizalommal várunk az Ő irgalmas szívéből.” (Júlia Anya)

2) Elhatározás

A kiengesztelő szentsége az embert szabad és a bűneiért felelős személyként komolyan veszi. Ezért a megbocsátást kérő embernek bizonyos tetteket kell végrehajtani, amelyek kifejezésre juttatják, hogy elfordult a bűntől. A gyónó ezen cselekedetei szükségesek a szentség érvényességéhez: az őszinte megbánás (bűnbánat), az alázatos beismerés és készség az elég-

tételre (vezeklés). Az Istennel és az Egyházzal való kiengesztelődés feltétele, hogy az illető világosan, egyértelműen elváljék elkövetett bűneitől. A bűn elleni harcot megalkuvás nélkül kell folytatnunk. Néhány bűntől azért nem tudunk megszabadulni, mert – őszintén szólva – igazán nem is akarunk. Ezért fontos, hogy az elhatározásainkat haladéktalanul tette váltsuk. A bűnre mondott „nem” nemcsak magát a bűnt érinti, hanem a bűnre vezető alkalmakat is.

„A bűnbánat szentségének lelki hatását nem a bűn gyakorisága szabja meg, hanem a hit abban, hogy erőt kapunk a bűnbánathoz, a bűnöktől való elforduláshoz és a szentgyónás utáni megtéréshez. Minden gyónást azzal a tiszta szándékkal és azzal az elhatározással kell végezni, hogy megelőzzük a gonosz hajlamokat és a gyengeségeket.” (Júlia Anya)

3) Bűnbánat

A bűnbánat a legfőbb alapja a megtérésnek, a meggondolásnak és a gondolkodás megváltoztatásának. A Katekizmus szerint a bűnbánat „az ember lelki fájdalma és az elkövetett bűn iránti utálat azzal az elhatározással, hogy a jövőben nem követ el bűnt” (KEK 1451). Minél jobban elmélyül a hitünk, annál inkább megtanuljuk, hogy a bűnöket Isten szemével lássuk. A bűnbánattal úgyszólván Isten oldalára állunk, és Isten világosságában eltávolodunk gonosz gondolatinktól, szavainktól és tetteinktől.

„A bűnbánat szentségének fogadásakor először is Isten világosságában állunk. Általa megvilágítva az ember felismeri, hogyan viselkedett, amikor bűnt követett el ellene, amikor a világossággal szemben csak hiányosan működött együtt a kegyelemmel, és mi ennek az oka.” (Júlia Anya)

A bűnbánatot tekintve az Egyház hagyománya különbséget tesz a „szeretet által indított bűnbánat” („tökéletes bűnbánat”) és a „félelem sugallta bűnbánat” („tökéletlen bűnbánat”) között. Az első az igazi, valódi bűnbánat, melynek alapja az Isten iránti szeretet – úgy érezzük, megbántottuk Őt. A másik megbánás a büntetéstől való félelem miatt támad. Aggódunk, hogy kárunk keletkezik, vagy kellemetlen következmé-

nye lesz. A félelem indította bűnbánat tökéletlen ugyan, de a gyónáshoz érvényes. Meg kell ettől különböztetni a csupán énközpontú büntudatot, amely abból ered, hogy az egyén önmagában csalódott, nem kapcsolódik Istenhez, és Júdáshoz hasonlóan nem mutat igazi megbánást.

„Ha az elmúlt héten ismételten arra hívtam fel a figyelmet, hogy a bűnbánat szentségét Isten világosságában kell elfogadnunk, és így felismerjük és elismerhesük saját gyengeségünket és hibáinkat, akkor ezt annak az eseménynek a fényében kell megérteni, amit Júdás és Péter beismerése által kaptunk. Júdás is valószínűleg tett, de ez az önmagára vonatkozó lekiismeretfurdalás miatt történt. Valódi bűnbánatra már nem volt képes, és ezért beismerése nem hozott neki megváltást. Ezzel szemben Péternek le kellett mondania a tagadás megvallásáról, és az akkori helyzet elemzése helyett háromszor kellett megvallania: 'Uram, szeretlek ... jobban szeretlek, mint ezek...' (vö. Jn 21, 15-17). Nem a saját gyengeségét nézte, hanem Jézusra tekintett, akit szeretett. Az igazi bűnbánat eltávolít önmagunktól, és Isten irgalmas szeretetének megvallásába megy át, ahogy Pétertől is ezt várta Jézus, amikor irgalmas szerete-

te tanítványát az önmagára irányított tekintetétől elfordította. Nem akarta, hogy Péter sajátmagát pszichológiailag elemezze. Krisztus megtagadta ezt tőle azzal, hogy megkérdezte, jobban szereti-e őt, mint a többiek.” (Júlia Anya)

4) Beismerés

A bűnt ki kell mondani. Az ember a beismeréssel elmondja bűneit, vállalja értük a felelősséget, és megnyílik Isten és az embertársai felé. A vallomást meghallgató pap a bűnbánat szentségében Istent és az Egyházat képviseli. Ismételten adódik a kísértés, hogy olyan vallomást tegyen az ember, amely nem egészen „tisztá”. Ha például a gyónó túlságosan vágyik vigaszra és megértésre; vagy ha vallomása rutinszerű és formális, amelyikben szó sincs a valódi életéről; ha túl erősen koncentrálni sajátmagára; ha önző érdekében a papban csupán egy meghallgatni kész beszélgetőtársat keres.

Elmélkedések

A bűnök bevallása legyen szerény, alázatos és egyszerű: Minek a megbocsátását kérem? Mitől fordulok el? Ha bűneinket bizalommal és Isten iránti szeretetből ismerjük be, ez a vallomás nemcsak egyszerű önvád lesz, hanem Istennek, mint irgalmas szívű Atyának a dicsőítése.

„A gyónásban ne azért tegyük le a bűnöket, hogy a személyes tehertől megszabaduljunk. A bűnök és hibák belső felismerése a megszabadulásnak nem ezt a módját kívánja, hanem Isten irgalmas bocsánatát, ami erőt ad ahhoz, hogy a felismert rosszat eltávolítsuk. A gyónás feltétele felnőtt módon való együttműködés a kegyelemmel, önmagunknak számot adva bűneinkről és gyengeségeinkről.” (Júlia Anya)

Júlia Anya ezt írta egy nővérnek, akinek időnként gondja volt a gyónással:

„A pap a gyónás alkalmával Isten eszköze abban, hogy vallomásunkat Jézus Urunk nevében ő hallgassa meg. Tanácsot adhat, megvilágosíthat további utunkra. Legyen nagy bizalmunk ennek az Istennel való találkozásnak az erejében. Erősen hidd, hogy a pap által Isten megadja mindazt, amire lelkednek szüksége van, és megnyugvást hoz. Mondj el mindent a papnak, amit hiányosságnak, gyengeségnek vagy bűnnek tartasz, azt is, ami nyomaszt, vagy kísértésbe visz. Higgy benne, hogy a pap szentségi működésében Isten hatalma nyilvánul meg. Bízzál abban, hogy a szentségi kegyelem hatékony lesz benned és ez annyira hat, amekkorára a te belátásod és szándékod ezzel a szentséggel kapcsolatban. Ez erősít meg és ad neked erőt.” (Júlia Anya)

5) Újrakezdés

Ha fogadjuk a bűnbánat szentségét, az Úr megújítja bennünk ajándékát, amit már a keresztségben megkaptunk: az istengyermekséget. A kiengesztelődés szentsége mindig a keresztség megújítása. Így a gyónás végső célja nem külsődleges felmentés a bűneink alól, hanem az istengyermekség méltóságába való ismételt visszahelyezés. A gyónás után az istengyermekség útja újra egyenes. A jófeltételeink ezt a Krisztusban való „új életet” szolgálják.

A gyónásban Isten gyermekeként a gyermeki odaadás lelkületét fejezzük ki: bűneink tudatában egész bizalmunkat szabad szívvel helyezzük Istenbe. Minden gyónás az Atyaistenbe vetett gyermeki bizalom cselekedete. Mivel a bűn lényege az Istenre és akaratára mondott „nem”, és végeredményben minden bűn az Istennel szembeni bizalmatlanság jele, a bűn ellentéte az Istenbe vetett bizalom, akaratának elismerése és nagyságának dicsérete. Ahol helye van Istennek, ott a bűn elenyészik.

„Ami számít, az a szeretet mértéke és mélysége. Annak a szeretetnek a mértéke, ami megvilágosítja és megszenteli a lelket, a bűn által ejtett minden sebet begyógyít. A szeretet visszaállítja a teremtésnek azt az összhangját, amellyel az Atyaisten minket saját képére alkotott. Szeretete és jósága megnyitja az Újszövetség számos irgalmi ígéretének

csatornáját, és felvillantja az Istentől kapott megújulás fényét.” (Júlia Anya)

Milyen sok ember élte már át a gyónás szentségének hívő fogadásában Isten csodáját! Az újabb odafordulás ehhez a szentséghez segít abban, hogy a hit zarándokútján határozottan haladjunk tovább, és Isten irgalmasságát ismételten megtapasztaljuk. Ferenc pápa az Irgalmasság rendkívüli Szentévé (2015. december 8. – 2016. november 20.) meghirdető levelében így ír erről:

„Állandóan szemlélünk kell az irgalmasság misztériumát! Ez számunkra az öröm, a derűs nyugalom és a béke forrása. Ez üdvösségünk feltétele. Irgalmasság: ez a szó kinyilatkoztatja a Szentháromság misztériumát. Irgalmasság: a végső és legnagyobb tett, amellyel Isten elénk siet. Irgalmasság: az alapvető törvény, amely minden ember szívében ott lakik, aki őszintén tekint a testvéreire, akivel az élet útján találkozik. Irgalmasság: az út, amely egyesíti Istent és az embert, mert kitárja a szívét arra a reményre, hogy Isten bűneink korlátai ellenére mindenkor szeret minket.” (Misericordiae Vultus 2., Ferenc pápa bullája, mellyel meghirdette az irgalmasság rendkívüli jubileumát.)

(fordította: T. Bori Zsuzsa)

Az ima csodatevő ereje

Elmélkedések

Nagy Bence (bíbor)

Megérkezett újra az ősz és vele együtt sajnos az ilyenkor előbukkanó betegségek is. Megfázás, láz, mindenféle vírusok támadnak meg ilyenkor minket és bizony nagyon sokunkat egy időre ágyba döntenek. Én sem voltam kivétel. Az első hullámon még úgy ahogy átvergődtem, de egy hétfői napon bizony legyőzött a kórság. Otthon maradtam tehát, szedtem a gyógyszereket, olykor mozdulni sem volt erőm. Ültem a székben és böngésztem az internetet, azt gondolván, hogy mi mást csinálhatnék.

A lázcsillapító segített, délelőtt egész jól éreztem magam, még boltba is el tudtam vánszorogni, hogy vegyek egy kis sós rágcsálnivalót, ami állítólag ilyenkor segít. Hazaérve visszahuppantam a székem által nyújtott komfortba és folytattam a délelőtti videózást egy csomag ropi és keksz társaságában. Majd elmúlik, gondoltam magamban, csak ki kell várni.

Délutánra aztán gyengült a lázcsillapító hatása és hirtelen megemelkedett a lázam.

Rám is tört az ilyenkor már megszokott erős remegés.

Gondolkoztam, hogy beveggek-e még egy szem gyógyszert. Végül is vettem be, de tudtam, hogy már késő, úgy is több tíz perc, mire hatni kezd. Éreztem, hogy egyre jobban fázok és ezzel egy időben egyre jobban remegtem is. Semmi kedvem és erőm nem volt megmozdulni.

Hirtelen eszembe ötlött valami:

Jézus is borzasztóan szenvedett a Getszemánikertben, kimondhatatlanul jobban, mint most én.

De ez a gondolat mégis megerősített. Egyre emelkedő lázzal próbáltam magamba mélyedni és az ugrott be, ahogyan Jézus imádkozott: „Atyám! Ha akarod, vedd el tőlem ezt a kelyhet, de ne az én akaratom teljesejék, hanem a tiéd.” Késztetést éreztem, hogy én is imádkozzam. Valahogy erőt vettem ma-

gamon, letérdeltem az ágyam szélére és ugyanígy imádkoztam, mint Jézus.

Amint kimondtam az utolsó szót, a remegésem abban a pillanatban elmúlt.

Megijedtem. Aztán meglepődtem és magam elé bámulva csodálkoztam. Ez nem lehetett a gyógyszer hatása, hiszen még csak most vettem be és ilyen hirtelen nem is képes hatni. Pedig számottevően jobban éreztem magam, mint pár másodperce. Lelkem mélyén már tudtam mi történt, de a tudatomig csak lassan jutott el. Amint felfogtam, hogy csoda történt, elkezdtem könnyezni és lehajtottam a fejem. Nem mertem felnézni vagy megszólalni, a tenyerembe tettem az arcomat. Megrendült lélekkel egyszerre éreztem büntudatot és hálát.

Ki vagyok én Uram, hogy ilyen csodajeleket küldesz nekem?

– gondolkoztam magamban, hiszen keresztényként egyértelmű volt számomra, hogy ami történt nem volt véletlen.

Kis idő múlva felálltam és akaratlanul is körbenéztem, mintha keresném azt, aki segített. Egyedül voltam a szobámban, de tudtam, hogy mégsem vagyok egyedül. Tudtam, hogy Isten volt az, aki megerősített engem, üzenve ezzel, hogy a betegségben, a gyötrelemben

sem hagy el. Pár perc után ugyan visszatért a korábbi hidegrázás, de már nem foglalkoztam vele annyira. Lélekben még egyszer felidéztem a Getszemánikertben történt eseményeket és megértettem, hogy Jézust sem szabadította meg az Atya a szenvedéstől, a kereszthaláltól, de megerősítette őt és vele volt. Tudtam, hogy nekem is végig kell szenvednem ezt a betegséget, de belül mégis boldog voltam, hogy ilyen csodálatos jelet kaptam a Jóistentől.

Az írás 2019.09.29-én megjelent a 777blogon is.

A polgármester tanúságtétele

Mócsy Miklós (aquamarin)

„Mély fájdalommal tudatjuk, hogy Rákosmente szeretve tisztelt polgármestere, Riz Levente méltósággal viselt hosszú betegség következtében, életének 45. évében a mai napon elhunyt.”

Tisztán emlékszem a pillanatra, amikor a közeli jelen, a témalap letöltése közben a mobilomon feljött kiugró hírként: kerületem polgármestere már nincs közöttünk. Bár Rákosmente polgárai már hónapok óta tudták, hogy Levente súlyos beteg, halála mégis mindannyiukat megdöbbentette.

Levente halálhírére az egész kerület gyászba borult. A hétvégi futóverseny elmaradt, a koncerteket elhalasztották, a térprogramokat lemondták. A polgármesteri hivatal lépcsőjén alig fértek el a megemlékezés gyertyái és virágai. Még aznap este fél tizenegykor is folyamatosan érkeztek az emberek, hogy tiszteletüket fejezzék ki Levente iránt. Egy „átlagos” politikus vagy városvezető halála estén ez nem lett volna így, de Levente nem ilyen volt. Számunkra nem egy polgármester volt, hanem „A POLGÁRMESTER”. Népszerűségét választási eredményei is mutatják, amelyeket a többi rákosmenti voksolási eredménnyel összevetve látjuk, hogy a szavazók majdnem 20%-a (!) annak ellenére tette Levente neve mellé az „X”-et, hogy egyébként más párt szavazója volt. Mindössze 13 évnyi polgármestersége alatt rengeteget fejlődött a kerület, sokak szerint az egykori Rákosborzasztó gúnynevét ma már arra utal, hogy „borzasztó jó itt élni”. A nekrológokban megjelenő, alázatosságát és városvezetés iránti elhivatottságát (hiszen munkáját hivatásként élte meg) dicsérő szavak ezúttal nem az ilyenkor szokásos túlzások vagy szépítések voltak. Ahogy régi jó barátja, a temetését celebráló atya (egy bizonyos Pál Ferenc) fogalmazott: „De nekem, egyszerű embernek mégis csak hozzá kívánkozok mondani azt, hogy talán nem ismerem rajta kívül még olyan valakit, akinek adatott hatalom, és adatott pozíció, és ennyire nem a hatalom logikája szerint élt vele.”

Egy ilyen nagyszerű és ennyire fiatal embernek halála (hiszen Levente mindössze 44 éves volt)

pusztán földi szemmel nézve felfoghatatlan és értelmetlen. Ez elsősre – még „józan ésszel” is – Levente szavait idézve – „*valóban botrány és örült-ség*”.

Levente egész életében mélyen hívő, katolikus ember volt. Ám amikor tavaly októberben tudomására jutott, hogy súlyos beteg, benne is megfogalmazódott az ember első, ösztönös kérdése: „*Uram, miért? Mert rossz voltam?*”

Ahogy teltek a hónapok, Leventének a betegségéhez való viszonya is megváltozott. Hosszú idő volt ez, de ezt januárban már nem egyfajta értelmetlen szenvedésnek fogta fel, hanem éppen ellenkezőleg – Isteni ajándékként tekintett rá. Ahogy azt egy, a helyi plébániai kormányzónak címzett levelében írta: „*Valóban termékeny, kegyelmekben gazdag a szenvedés misztériuma. Átélttem Szent Pál szavait: »a szenvedésből türelem fakad, a türelemből kipróbált erény, a kipróbált erényből reménység. A remény pedig nem csal meg, mert a nekünk ajándékozott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe az Isten szeretete.« (Róm 5,3-5)*”

Bár látta betegségének gyümölcseit, Levente biztos volt benne, hogy a kitartó imáknak köszönhetően fel fog majd épülni. Volt egy rövidke időszak, amikor úgy tűnt, ez így is lesz. Levente elhivatottságára jellemző, hogy amint állapota javulni kezdett, szinte azonnal visszatért munkájához, amelyet ugyanolyan lelkesen folytatott, mint annak előtte.

Mindemellett elhatározta, hogy ha majd teljesen meggyógyul, egyházi szolgálatot fog vállalni: akolitus (azaz áldoztató) lesz. Eldöntötte, hogy betegsége kegyelmeiről nyilvánosan is tanúságot fog majd tenni. Erre persze már nem kerülhetett sor. Állapota a kezdeti javulást követően ismét romlani kezdett. A halálra azonban ekkor már nem úgy tekintett, mint egyfajta „kimúlásra”, hanem azt látta, az út végén találkozhat majd Jézus Krisztussal.

„A szenvedésnek csak úgy van értelme a földi

életben, ha tudatosan döntünk mellette és krisztusi áldozatot szeretnénk hozni, a szenvedésben Őt követni. A valóság az, hogy legtöbbször csak bele-sodródunk a szenvedésbe. Azért leszünk betegek, azért szenvedünk, mert veszteségeket élünk át, sebeket kapunk, (és nem megy a megbocsátás, sem másoknak, sem magunknak...) és az ezek fölött érzett gyászunkba, lélekfájdalmunkba, szomorúságunkba belebetegszünk, nem bírjuk elviselni, hordozni azt. Sokkot kapunk, félünk, rettegünk, elveszítjük életkedvünket, életcélunkat, megijedünk, »kiszertetünk« az életből, végül úgy döntünk, hogy nem akarunk itt maradni ebben a szomorú közegben, kilépünk belőle és meghalunk. Bocsánat, hogy így fogalmazok: ebben az értelemben halálunk saját döntésünkön alapszik. (...) **A krisztusi csoda az, hogy látjuk előre milyen szenvedés vár ránk és szeretetből tudatos döntést hozunk, hogy ezt a sorsot választjuk. Erre Krisztus volt képes és az Őt követő vértanúk.**”

Leventét hosszú útját követő felismerése – saját bevallása szerint – szabaddá tette. „Nálam ez egy tanulási folyamat volt, a kezdeti belső vívódás, elégedetlenség, frusztráció, harc után tudatosan igyekeztem elfogadni a keresztet és teljes mélységben átélni lélekben: »legyen meg a Te akaratod«, a kelyhet vállaltan kiüríteni. Kicsit »provokáltam« is magam, szándékosan konfrontálódtam olyan helyzetekkel, amikor a gyengeséggel, esetleg a hiúsággal, vagy az akaratommal kellett megküzdenem. Belementem abba, ami korábban nekem nehéz volt, hogy aztán minden könnyűvé váljon. Van egy szép dicsőítő dal, az a címe: Nem tart fogva semmi sem. Ez az igazi szabadság! Rájöttem, hogy a nehézségeim semmiségek Jézus szenvedése, áldozata mellett, aki annyira szeretett bennünket, hogy az életét adta értünk. Én pedig hálás lehetek, hiszen van lábam, amire állhatok, hogy van Társam, aki nagyon szeret... Fiam, akit felneveltem és végre beérik, mint a gyümölcs. **A kereszthordozása, ha elfogadod, nem lesújt, hanem felemel. Így nincs önsajnálát, félelem, nincs szomorúság, düh, elégedetlenség bennem... helyette van elfogadás, hála, hit és va-**

lóban mély bizalom Jézusban, a jövőben, hogy Isten megsegít és jóra fordul minden... és jöhet a szolgálat, a megvallás ideje és öröme. Ezt élelem meg. Minden nap Jézussal ébredek és alszom el, olyan kapcsolatomban van Velem, mint még soha. Hallok Őt. Szólt, hívott, kiléptem a biztonságosnak vélt bárkából és elindultam a vizen felé, és nem lefelé, hanem végig Rá nézek. Félelem nélkül, Isten akaratában megnyugodva telnek a napok... és közben érzem, hogy a belső csöndben a jó növekszik bennem és körülöttem.”

Levente ekkor már tudatosan hordozta keresztségét. „[Egy katolikus zeneszerző, kántor] barátom írta nekem a minap: »Azt mondják, hogy a hiteles keresztény élet pecsétje a keresztség.« Nagyon szerettem ezt a mondást. Jézus nem ígért mást. És Szent Pál leveleiben részletesen megtalálható a keresztség teológiája, csak ezzel nem szeretünk foglalkozni. Mert »józan ésszel« valóban botrány és örültség. **S amikor eljön a keresztség ideje, az ember első, ösztönös kérdése ez: Uram, miért? Mert rossz voltam? S a kereszthen függő válasza ez: »Nem. Azért, mert jó voltál.«**”

Ha pusztán földi szemmel nézzük, akkor ha egy ilyen nagyszerű ember ennyire fiatalon meghal, akkor az „**valóban botrány és örültség**”. De Levente ekkor már tudatosan hordozta keresztségét: „**Legyen meg a te akaratod**”, a kelyhet vállalta kiüríteni. Láta, mi életünk végső célja. Ha hozzá hasonlóan mi is Krisztust látjuk, valóban átérzhetjük szavait: „**A kereszthordozása, ha elfogadod, nem lesújt, hanem felemel. Így nincs önsajnálát, félelem, nincs szomorúság, düh, elégedetlenség bennem... helyette van elfogadás, hála, hit és valóban mély bizalom Jézusban.**”

*

(Levente – mint a cikkben is leírásra kerül – betegségének adományairól később tanúságot akart tenni. A cikkben a kiemelt dőlt betűs részek Riz Levente és Molnár Miklós levelezéséből vett idézetek, melyek részben a gyászmisén is elhangzottak, és ezeket a gondolatokat tartalmazzák. A cikk Miklós atya lektorálásával került közzésre.)

Bencés élet

Szabó Magdus (tejszín)

Minden évben, amikor a szerzetesség hete van, ti is eljöttök mint szerzetesek a csütörtöki közire hozzánk. Amikor azonban hivatásról van szó, úgy tűnik, mintha a szerzetesség (illetve a papság) és a házasság kizárná egymást. Ráadásul, Laci, Te még diakónus is vagy, ha úgy tetszik: szerpap. Akkor most hogyan is van ez? Mit jelent a ti szerzetességetek?

Laci: Mindenekelőtt tisztáznunk kell, hogy nem vagyunk szerzetesek. Szerzetes az, aki egy közösséghez csatlakozva, annak szabályzatát követve és ezt életre szóló fogadalommal megerősítve éli életét. Valamennyi rend fogadalmában közös az evangéliumi erények ígérete; tisztaság, szegénység, engedelmisség. Ehhez kapcsolódhat valamilyen plusz ígéret az adott közösség karizmája szerint: bencéseknél a stabilitás (egy monostorhoz kötődik életük), piaristáknál a tanítás, betegápoló rendeknél a betegek szolgálata - a sor hosszan folytatható. Viszont csaknem minden rend kínál valamilyen lehetőséget a világi hívők számára, hogy szorosabban csatlakozzanak a renدهz vala-

milyen ígéret alapján. Ilyenek a ferenceseknél a harmadrendiek, a szaléziaknál a szalézi munkatársak, a bencés ágon az oblátusok/obláták. Maga a szó azt jelenti, felajánlott. Az oblátus (nők esetében obláta) arra tesz ígéretet, hogy a szerzetes közösséghez csatlakozva, de a világban élve törekszik életét szent Benedek szellemisége szerint, a Regulát vezérfonalként követve napról napra jobbra tenni. Úgyis mondhatjuk, hogy a monostor kinyújtott kezei, karjai vagyunk a világ felé, hogy ott is megjelenhessen a benedeki életideál, ahova a szerzetesek révén nem juthatna el.

Kati: Ez a mindennapi gyakorlatban nem jelent nagy terhet; reggel együtt elimádkozzuk Szent Benedek reggeli imáját (nagyon szép), este ugyancsak együtt elmondjuk a zsolozsmát. Mindennap olvasunk egy részletet a Regulából – ez lassan, mint a csendes eső, beszivárog életünkbe. A lelki élet mélyítése már nehezebben beilleszthető a napi feladatok közé, törekszem rövidebb-hosszabb lelki olvasmányt kiválasztva ebben is erősödni. Körülbelül két havonta találkozunk Ti-

hanyban a többi oblátussal, ilyenkor egy rövidebb-hosszabb lelki tanítást kapunk, utána a szerzetesekkel mondjuk a zsolozsmát. Igazán nem sok. Amit kapunk, sokkal több: életünkben ott kísér minket Tihany és a Regula szelleme, közösséget kaptunk a szerzetesekkel és a többi oblátussal, otthon vagyunk egy monostorban. Ez mindennapos erőforrás.

Mióta vagytok „bencések”? Szoktatok-e így gondolni magatokra?

Kati: Tihanyban már korábban is megfordultunk, és vonzott bennünket az a lassan kibomló élet, egyben a mellette megjelenő csendesség. Richárd atyának egyszer említettük, hogy szívesen csatlakoznánk Hozzájuk, ha lát olyan feladatot, amelyben segíteni tudunk. A Tihanyi Apátság 2012-ben lett önálló perjelség. Már abban az évben lehetett jelentkezni oblátusnak, mi is az elsők között voltunk. Egy év jelöltség, egy év noviciátus letöltése az obláció feltétele. Ez ünnepélyes ígéret, általában a zsolozsmán belül. Rövid, de nagyon szép és mély szimbólumot hordozó liturgia a rendi közösséggel együtt. Új rendi nevet is kapunk: én Kinga vagyok, Laci Jeremiás. Ez az új védőszent is további erőforrás.

Magamra, magunkra akkor gondolok bencésként, amikor a zsolozsma imádkozására készülünk, vajon tudjuk-e távolból is együtt mondani velük, lélekben közösségben lenni velük.

Ha pedig olyan helyzetbe kerülök a nap folyamán, amikor a véleményemre, támogatásomra, példámra van szükség, eszembe jut annak a plusz felelőssége, hogy elkötelezettként többet „várnak” el tőlem.

Laci: Talán én mondtam ki először, hogy jó lenne Tihanyhoz kapcsolódni. A családom nagyon szorosan kötődött a kismarosi Cister Nővérek közösségéhez. Egy időben volt olyan gondolat, hogy ott lehetnénk oblátusok, de akkor ez nem jött össze. De a vágy megmaradt, és amikor Tihanyban megnyílt a lehetőség, örömmel indultunk feléjük. Ők meg nagy szeretettel fogadtak.

Mi volt a motiváció? És miért pont a bencés rend?

Laci: Ahogy mondtam, gyermek-ifjúkorom is szerzetesek mellett telt, ez a világ tehát sohasem volt idegen. Szerettem mindig a kórusimát, a zsolozsmát, a közösséghez tartozást. Más felől hús-vér emberek is vagyunk, és talán nem kifejezetten „szent” motiváció volt az is, hogy nekem a világ közepe a Balaton. Annak szíve pedig Tihany. Hogy itt találhattuk meg azt a lelki közösséget, ahol egészen otthon lehetünk, ez egészen különleges ajándék.

S hogy miért a bencés rend? Nagyon közel áll hozzám a bencés lelkiség kiegyensúlyozottsága – számol a gyengék erőtlenségével (akik közé magamat is sorolom), de van benne távlat az erősek számára is. A Regula számtalan sora példázza ezt; például az apát úgy határozza meg mindent, hogy a gyengék ne veszítsék kedvüket, de az erőteljeseknek is legyen mi után vágyakozniuk. Vagy meg kell büntetni azt, aki a zsolozsmáról az imádságra hívás (94. zsoltár) végéig oda nem érve elkésik – de Benedek azt is kéri, hogy ezt a zsoltárt lassan, szünetekkel mondják. Tágabban pedig elmondhatjuk, hogy az egész európai kultúra gyökerei Szent Benedek rendjéig nyúlnak vissza, a barbár népek iskolázása, hitre vezetése, műveltségre nevelése (beleértve a földművelést is) a bencéseknek köszönhető. Európa jövője múlik azon, mennyire találunk vissza ezekhez a gyökerekhez.

Kati: Fiatalként sok helyen megfordultam, szerettem a közösségi életet. Arra neveltek szüleim, hogy elkötelezettként éljek a világban, persze nem gondoltam még, hogy ez ilyen formában fog alakulni az életemben. Találkoztam több olyan szerzetessel, akik a rendszer „sajátossága” miatt csak inkognitóban tudták megélni hivatásukat. Felnéztem rájuk, kicsit példaképek voltak számomra, hogy mertek kockáztatni a hitükért. Nagyon mélyen a szívemhez közeli Charles de Foucauld lelkisége, amit a Jézus Kistestvérei Közösség tagjain keresztül ismertem meg. Ma is nagyon sokszor jut eszembe a csendes, kitartó, egyszerű – talán azonnali eredményt nem hozó - élet, ami a környezetünkben viszont a béke forrása lehet. A tihanyi monostorban többször megfordulva a békesség, csendesség iránti vágyam erősödött. Laci vágyódását tudva, ismerve, nem volt nehéz azt monda-

Elmélkedések

ni, hogy ebben is velem tartok. Megismerve a Regulát, egy olyan segítséget kaptam, ami a napi életben is kivitelezhető, megélhető.

Ajánlani szokták, hogy a felnőtt hívek köteleződjenek el valamilyen kisebb katolikus közösség mellett, legyen akár ez a helyi plébániai közösség, egy karizmatikus közösség, stb. Számotokra a bencés rend jelenti ezt a közösséget?

Kati: Mindketten közösségekhez tartoztunk egész életünkben, fiatal korunk óta. Fiatal házasként egy hasonló korúakból álló házaspár közösség tagjai voltunk. Az évek múlásával ez lassan felbomlott, a gyerekek kirepültek, az élet másfelé sodort bennünket. Ekkor lépett be életünkbe Tihany és a közösség. Igen, most ez – és az oblatikus társaság barátságos – az a háló, ami nagyon sok erő és szeretet forrása életünkben.

Laci: Lelkiatyánk, Lénárd Ödön atya újra meg újra tanított minket arra, hogy – különösen a mai világban – lehetetlen magányos harcosként, magunkban álló házaspárként kitartani a hitben. Ezt mi is próbáljuk hangsúlyozni a jegyesoktatás során. Igen, kell közösség, még házaspároknak is. Egy élő szerzetes közösség pedig olyan, mint egy erős áramú gyorstöltő. Kell...

Milyen közös programjai lehetnek a világi bencéseknek és mondjuk a Tihanyi apátságban élő bencéseknek?

Kati: Kifejezetten közös programok voltak a szerzetesekkel azok a kirándulások, „zarándoklatok”, amikor együtt mentük el valamilyen bencés kötődésű helyre. Emellett igyekszünk ott lenni a nagyobb ünnepeken (fogadalomtétel, diakónuspasztenelés, évfordulók), amelyek a monostor számára is kiemelt pillanatok. Az is jó, hogy néhány éve együtt tudunk lenni a Szent Három Napon. De volt arra is példa, hogy az oblatikusok segítettek a földeken dolgozni, vagy éppen házassági évfordulójukat, születésnapjukat ünnepelték együtt a monostor közösségével. Évente van egy hétvégi lelkigyakorlat is, amelyet a bencés szerzetesek tartanak nekünk. Ilyenkor ott lakunk velük, tudunk kérdezni, vagy csak együtt lélegzünk a kö-

zösséggel.

A szentek életéből ismerünk olyan házaspárokat, akik szintén meghoztak egy olyan döntést, hogy csatlakoznak valamilyen rendhez, de ők azután a szerzetesi életformát a cölibátussal együtt vállalták, és mindennapjaikat külön élve, a férfi, illetve női közösségekben töltötték. Ti erről mit gondoltok?

Laci: Biztosan vannak különleges elhívások. Nekem alapvetésként mégis az tűnik az iránymutatónak, amit Bíró László püspök atya mondott diakónussá szentelésemkor: a szentelés nem csak a diakónusnak szól, hanem a feleségének, a családnak is. Azt gondolom, hogy ha Isten összekötött minket, akkor ezt nem vonja vissza, nem akarja megtörni köztünk ezt az egységet. Ezért is jó, hogy házaspárok is lehetnek oblatikusok. És nekem nagy ajándék, hogy Katalin együtt vagyunk ebben is. Annyira, hogy nem is tudnám ezt elképzelni csak az egyikünk útjaként, - persze, biztos van erre is példa. De én úgy érzem, hogy kettőnk egysége fontosabb, mint adott esetben az én vágyam, hogy oblatikus legyek – ha a másik valamiért nem tud ezzel azonosulni, akkor én sem lépek erre az útra. De jó, hogy nem kell ezen a fejem törni...

Kati: Amikor megismertük egymást és elindultunk ezen a közös úton, nem volt kétséges, hogy a szerzetesi hivatás klasszikus formája nem a mi utunk. Az együtt megélt örömök, gondok, ezek mögött az Úristen gondviselő, nevelő jelenléte, mind összekovácsolt bennünket. Egymásnak a házassággal kifejezhető ajándékát külön-külön nem lettünk volna képesek megadni. Szeretünk mindent együtt csinálni. Így a lassú „összeérés”, mélyebb közös elköteleződés is újabb ajándéka életünknek.

A munkahelyen, iskolában, világi környezetben sokszor azt is nehéz megélni, hogy katolikusok vagyunk. Mivel jelent többet az oblatikuság ezen a téren? Tudják a kollégáitok, hogy „bencések” vagytok? Mit jelent ez nekik? És ez miben múlik rajtatok?

Laci: Rólam tudják sokan, hogy diakónus vagyok – sok munkatársamat meghívtam a szentelésre, és

jó volt, hogy nagyon sokan el is jöttek. Azt jobban magányügynek érzem, hogy oblátusok vagyunk. Vannak persze, akik tudják – de inkább olyanok, akikkel egyébként is közelebb állunk egymáshoz a hitben. Sokan nem értenék magát a szót sem... Ez a szerep a számomra sokkal inkább arra hív, hogy csendes jellé váljak ott, ahol vagyok, a béke és a megértés forrása legyenek nagy szavak, címek nélkül. Ahogy a monostor is csendesen áll, villogó fényreklámok nélkül – de aki betér oda, mégis kicsit más emberként indul tovább.

Kati: Kollégáim közül néhányan tudják, hogy obláta vagyok, de igazából nem értik a fogalmat. Azt is tudják, hogy katolikus hitem fontos számomra, döntéseimet, értékeimet ez határozza meg. Sokszor keresnek meg apróbb-nagyobb kérdésekkel, amelyekkel találkozhatnak, és nem tudják, mit kezdjenek vele. Például a házasság, válás kérdé-

se, együttélés, gyerekevelés. Sajnos munkahelyi környezetben és munkaidőben rövid idő áll rendelkezésre jól és alaposan megválaszolni egy kérdést, de volt, hogy többször visszatértünk rá. Tudatosan nem keresem a térítő szerepét, hogy ne riasszon valakit az erőszakosság, de a napi helyzet-állásban, szeretettel, irgalommal való odafordulással, rendelkezésre állással próbálok segítségére lenni annak, akinek szüksége van rá. Örülök, hogy sok kollégám keres meg személyes kérdésével, kap bátorítást a beszélgetésből.

Kedves Kati és Laci! Nagyon szépen köszönjük, hogy engedtetek, hogy a ti sajátos példátokon keresztül még jobban megértsük, mi a hivatás. :)

A kép forrása: http://www.tihanyiapatsag.hu/Szerzetesi_kozossegunk/Oblatusok.html

„Nem azt kérem tőled, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy óvd meg őket a gonosztól. Hiszen nem a világból valók, amint én sem vagyok a világból való. Szenteld meg őket az igazságban, mert hiszen a tanításod igazság. Amint te a világba küldtél, úgy küldöm én is őket a világba. Értük szentelem magamat, hogy ők is szentek legyenek az igazságban.” (Jn 17, 15-19)

Adj nekem, Jézusom,
Téged megértő értelmet,
Téged átélő érzelmet.
Hozzad siető lelket,
Írántad buzgó szívet.
Rád bukkanó bölcsességet,
Téged felismerő világosságot.
Érted égő szeretetet,
Téged dicsérő tetteket.
A Te szavaidra hallgató fület,
A Te nagyságodat szemlélő szemet,
A Te fölségedet magasztaló lelket.

Neked kedves életmódot,
A Tőled küldött bajokat elviselő békességet,
Hozzad vágyó hű kitartást,
És adj, Jézusom, boldog halált.
Jutalmaz jelenléteddel,
fényes föltámadással,
és az örökké tartó boldog életben
add jutalmul magadat,
ki élsz és uralkodol mindörökké! Amen!

(Szent Benedek imája)

A klímaváltozás felelőssége

Sinka Domi (tejszín)

Kedves Olvasók!

Remélem, ez a kis szösszenet némiképp vitaindító lesz a témában. Szeretném leszögezni, hogy ez az írás egy véleménycikk, melynek célja, hogy próbáljunk meg reálisabban gondolkodni a kérdéskörrel.

1. A felelősségről általában

Mi mindenért lehetünk felelősek? Ez a kérdés valószínűleg egyidős az emberiséggel. Csupán a saját tetteinkért, hogy mi az, amit teszünk, és mi az, amit nem teszünk? Biztosan nem. Felelősek vagyunk akkor mindenki tetteért? Szerintem ez a másik véglet. Úgy gondolom, erre a kérdésre az a legmegfelelőbb válasz, hogy felelősek vagyunk a ránk bízottakért. A ránk bízott gyerekek tetteiért, a ránk bízott állatok viselkedéséért, és a közvetlen környezetünkért.

Amiről eddig beszéltem, az a saját lokális felelősségünk. Azonban létezik egyfajta globális felelősség is. Ez a globális felelősség végeredményben szintén egyes emberek lokális felelősségi körébe tartozik, azonban olyan nagy horderejű döntéseket hordoz magában, melyek az egész társadalomra kihatnak. Indítsunk háborút? Bevezessük a vizitdíjat? Ledobjuk az atombombát? Betiltsuk az atomerőműveket? Ezeket a döntéseket végeredményben egy ember hozza meg, azonban elég nagy előkészületek kellenek hozzá, ha szavaznak róla, mindenki hozzáteszi az egyedi kis döntését - ezért globális a felelősség.

Mi, emberek, felelősek vagyunk az utódainkért. Azonban úgy gondolom, hogy az elődeinkért, elődeink tetteiért nem lehetünk felelősek. Nem lehet azért büntetni egy népet, mert az ősei 80 évvel ezelőtt kinyírtak több millió másikat. Nem lehet büntetni engem azért, mert a dédapám kulák volt, nekem ehhez már semmi közöm. Valójában őt se lehetett volna, de ez messzire vezet. Az utódoknak egy szempontból van felelőssége az elődök tetteiért: nem szabad engedni, hogy a rossz döntések újra megtörténjenek!

2. Felelősség a környezetünkért - a fősodor jelenlegi állása szerint

Az íráshoz való kutatást „természetesen” Gréta Thunberggel kezdtem, hogy mit is képvisel ő valójában - mi az, amire szeretné felhívni a figyelmet. Megnéztem az amerikai klímacsúcson mondott beszédét, és a következőt láttam: egy, az idegösszeroppanás szélén álló fiatal lány beszél nagyon komoly dolgokról. Hogy az, amit a kormányok vállalnak, az semmire sem elég. Ha komolyan meg akarjuk menteni a Földet, sokkal drasztikusabban kellene fellépni. Majd megnéztem egy korábbi (Katowicei) felvételt, ahol egy kiegyensúlyozott lány állt a mikrofon előtt. Ez a klíma miatti kétségbeesés tényleg képes egy kamaszt az örületbe kergetni? Annyira, hogy gyakorlatilag megátkozta a mai világ vezetőit, akik most ott voltak a klímacsúcson? Tényleg úgy gondolja Thunberg, hogy felelősek vagyunk egyesével a klímaváltozásért? Tényleg nekem, személy szerint, lelkiismeret furdalást kell éreznem azért, mert Kína ennyire szennyezi a környezetet?

Keresgélésem közben belefutottam a climenews.com oldalán az alábbi idézetbe: "Az a tapasztalat, hogy ha a nők rendelkezhetnek a saját testük fölött, akkor csökken a gyerekszám! Amennyiben ezt nem hagyjuk nekik, az egész civilizáció ismét kárt fog vallani, bele fog pusztulni! Ezért fontos, hogy világszerte biztosítsuk a nők számára a családtervezés eszközeit, a hozzájuk kapcsolódó tudást, valamint jogokat."

Szintén itt található egy interjú David Attenborough-val, a híres természetfilmmessel. Ő úgy gondolja, hogy a népességnövekedés a legnagyobb okozója a klímaváltozásnak. Addig rendben van, hogy a nőket egyenrangúvá kell tenni a férfakkal, de úgy gondolom, egy embernek, legyen az férfi vagy nő, nem szabad saját tulajdonának, illetve az önmegvalósítás eszközének tekintenie a saját testét!

Összefoglalva, én úgy látom, hogy a fősodor jelenleg az átlagember nyakába szeretné sózni a klíma-

változás globális felelősségét, és úgy látja, hogy az világ megmentésének egyik legjobb megoldása az, ha nem nemzünk utódokat.

3. Mit mond az egyház?

Talán a legismertebb, egyben legfontosabb megnyilatkozása a témában Ferenc pápa Laudato si c. enciklikája, de már korábbi pápák, illetve a Biblia is foglalkozik a környezetvédelemmel. Az egyház azonban alapvetően nem szakértő környezetvédelmi témában. Számomra a Teremtés könyvének azon gondolata adja a vezérfonalat, miszerint Isten az ember uralma alá adta a Föld minden javát. Tehát ránk van bízva, hogy mit teszünk vele: kizsákmányoljuk, vagy megóvjuk a következő generációnak.

Engem Ferenc pápa azon gondolata fogott meg leginkább, hogy ha valaki, bár anyagi lehetőségei megengednék, rászokik arra, ahelyett, hogy bekapcsolja a fűtést, inkább betakarózik, feltehetően a környezet megvédéséhez szükséges meggyőződéseket sajátította el (vö. LS 211). A másik gondolat, hogy az embert a teremtett világ részeként kell kezelni, nem külön.

Könnyen mondjuk, hogy az ökológia elsősorban a szakemberekre vonatkozik, minket egyáltalán nem érint. Azonban ez nem így van. Már Szt. II. János Pál pápa is azt mondta, hogy minden kereszténynek van ökológiai hivatása. Vezérgondolata az ökológiai humanizmus, amely középpontjában az emberi méltóság áll (vö. DoCat 258), tehát nekünk is tenni kell a környezetünk védelméért, de csak azért vagyunk felelősek, amit megtehetünk.

Az a felszólítás, hogy őrizzük meg a teremtett világot, nem jelentheti azt, hogy nekünk, keresztényeknek, a világot mint valami megóvandó tárgyat kelle-

ne megőriznünk. A természet nyitott, folyamatosan fejlődő rendszer, teológiai, ökológiai, ökonómiai, esztétikai és kulturális szempontok alapján kell döntenünk, hogy mit őrzünk meg, így tudjuk megfontolni, hogy mit, mikor, és hogyan kell megvédenünk és gondoznunk. (vö. DoCat 257)

Kíváncsi vagyok, hogy az ősszel zajlott püspöki szinódus milyen gondolatokkal fogja gazdagítani az egyház tanítását a környezetvédelemmel kapcsolatban.

4. Mit tehetünk mi a személyes életünkben? Hol van a felelősségünk?

Úgy gondolom, alapvetően a klímaváltozás kapcsán elsősorban globális, másodsorban lokális felelősségünk van. Globális felelősségünket egy választás során tudjuk érvényesíteni: Milyen cipőt veszek? Magyar gyártmányút, vagy külföldit? Kire szavazok? Egy olyan pártra, amely csak nevében környezetvédő, vagy olyanra, amely tényleg tesz valamit a környezetért?

Lokális felelősségünk Ferenc pápa gondolatával írható le leginkább: ha valaki, bár anyagi lehetőségei megengednék, rászokik arra, ahelyett, hogy bekapcsolja a fűtést, inkább betakarózik, feltehetően a környezet megvédéséhez szükséges meggyőződéseket sajátította el (vö. LS 211). Azonban fontos, hogy ne essünk túlzásokba. Annak semmi értelme, hogy műanyagmentes hónapot tartsunk, de annak sincs, hogy egy vendégség vagy ünnepség alatt 10 poharat használjunk el. Tudnunk kell a javainkat a helyén kezelni.

Ezúton szeretnék Nektek csomagolás - és felesleges ajándékmentes, áldott karácsonyt kívánni! Megszületett! Ez a lényeg...

„Isten újra szólt: »Teremtsünk embert képmásunkra, magunkhoz hasonlóvá. Ők uralkodjanak a tenger halai, az ég madarai, a háziállatok, a mezei vadak és az összes csúszómászó fölött, amely a földön mozog.«” (Ter 1, 26)

Gondolatok felülről

Kovács Péter (azúr)

Egy fárasztó napon vagyok túl. Rohanni kellett, veszekedések éheztek a jó kedvemem, egyedül éreztem magam, szinte enni sem volt időm. Nagyon vártam már, hogy végre kilépjek a mából. Lefekvés után próbálom megfékezni öntudatlanul bolyongó gondolataimat, dehogy sikerül... Mint kavargó tenger a hajót, úgy dobálnak az aggodalmaim ide-oda. Nem a tengerész irányítja a tengert, igaz? Kis idő múlva egy hangot hallok megszólalni a fejemben:

– „Ráérsz most, nem zavarlak?”

Arra gondolok, hogy álmodom, de alapos vizsgálódás után kijelentem magamnak, hogy még a valóságban vagyok. De akkor mi volt ez a hang?! Még egyszer megszólít:

– „Szeretnék beszélni veled”.

– Ki vagy? – kérdezem rémülten és kíváncsian.

– „Az, aki élni szeretne benned, hogy Te is élj. Az, aki keresztre ment érted, hogy egy napon majd a mennyben kitért karokkal rohanjon hozzád. Az, aki a porszemben aranyrögöt lát.”

Volt valami a mondataiban, ami becsengett ott mélyen. Már nem féltem, hanem napsugarak jartak át. A hangja lenyúlt a lelkembe és gyémántot tett bele.

– Jézus vagy!!!

– „Igen. Szeretnék tőled kérni valamit”.

Egy picit megtört bennem a mennyei érzés. Biztos valami olyat fog kérni, amit úgysem tudok majd teljesíteni, és emiatt rossz kedvem lesz.

– „Tudod majd teljesíteni és még csak rossz kedved sem lesz tőle, hanem épp ellenkezőleg. Azt szeretném, hogy engedd meg magadnak, hogy boldog légy és engedd meg nekem, hogy boldoggá tegyem.”

Megérintett ez a gondolat. De így folytattam:

– Ehhez gondolom, az szükséges, hogy engedelmeskedjek neked. Nézd, annyiszor elhatároztam már, hogy Téged követlek, de nem megy. Állandóan visszahúznak a hétköznapok, és minden, ami rossz. Nem vagyok szabad arra, hogy szeressek.

– „Nem látod a fától az erdőt. A fa te vagy, az erdő pedig a lehetőségek. Hiszed, hogy át tudlak formálni?”

– Igen, csak nem tudom felfogni. Pontosan mi a terved velem?? Legtöbbször fogalmam sincs erről.

– „Az a tervem, hogy együtt éljünk. Örömben, bánatban, nehézségekben, az e világi életben és majd nálam odaát. Nem távkapcsolatot szeretnék veled, hanem közvetlent és személyeset.”

– És én ezért mit tudok tenni? – kérdeztem amolyan „na jó, adjunk neki egy esélyt” hangsúllyal.

– „Légy a jelenben és az én jelenlétemben. Nagyon sokszor a gondolatok csak úgy kavarnak benned ide-oda, általában észre sem veszed, ugye? Néha a múlton rágódsz, van, amikor a jövőre vonatkozó aggodalmak uralnak, vagy csak semleges dolgokra gondolsz, például egy filmjelenetre. Állítsd meg ezeket a gondolatokat és figyelj inkább rám és arra, ami körülötted van. Légy a jelenben és az én jelenlétemben.”

– Ez egy nagyon jó ötlet. De nem tudok mindig a jelenben lenni!

– „Nem baj. Amiről itt szó van, az az igyekezet. Nem vagy tökéletes, ennek ellenére tökéletesen szeretlek. Az elején csak egy kis ideig próbáld meg. Egy ház sem rögtön épül fel, hanem téglánként. Fontos még, hogy olvasd az Igét és beszélj velem az imáidban. Időbe telik, amíg ráhangolódsz erre az új életformára.” Egy kicsit gondolkodtam ezen, majd így szóltam felszabadultan:

– Köszönöm a tanácsokat! .

– „Szeretnél engem követni és engedelmeskedni nekem?”

– Természetesen igen. Csak annyira gyenge vagyok! – válaszoltam reménytelenül reménykedve.

– „Akkor maradj közel a tűzhöz. Keress egy lelki vezetőt, aki aláztos és engem látsz benne. Ne aggódj, adok bölcsességet, hogy jól válassz. Mikor neki engedelmeskedsz, gyakorlod az engedelmességet.”

– Miért nem leszel Te a lelki vezetőm közvetlenül?

– „Közvetlenül én leszek.”

– Rendben. – sóhajtottam, így lecsökkent a bennem kavargó érzelmi tornádó. De ki tudja, hátha kitépte belőlem a gyomokat. – Holnap nagyon nehéz napom lesz! – folytattam. Olyan emberek tartanak velem, akiket nem tudok elviselni és biztosan összeveszek velük. Igazságtalanságok vermei fognak magukba rántani és hulla fáradt leszek már délben. Nem lesz erőm a jelenben lenni és Téged követni. Lehetetlen.

– „Ez a háznak a teteje. Még csak az alapkő lerakásán dolgoz. Beskatulyázhatod lehetetlennek ezt az egészet, de lehetségesnek is. Bármelyik skatulyát nyitod ki, azt találod benne, ami rá van írva.”

– Igen, így már értem. – mondtam helyeslően, mint akiben összeállt a kép.

– „Most hagylak gondolkodni ezeken. Sokkal nagyobb az irántad való szeretetem, mint a kételyeid. Hiszek benned, kérlek, Te is higgy bennem. Éj-jel is őrködöm feletted.”

Csend lett, de tudtam, hogy még mindig itt van. Csak feküdtem és kicsit olyan volt, mintha a bennem lévő érzéssugarak próbáltak volna egymás fölé emelkedni. Néha a hála került feljebb, máskor a mennyei szeretet járt át jobban, de előfordult az is, hogy a megkönnyebbülés tört elő bennem vulkánként, aminek a füstje nyugalom volt. Ha mindaz, ami bennem van, beszélni tudna, azt mondaná: összhang. Ha énekelne, azt dalolná: élet. Ki és mi vagyok én? Porszem, vagy aranyrög? A mennyben egy kis porszem már aranyrög, nem?

Fogtam egy tollat és az asztalhoz ültem, hogy mindent leírjak, amire emlékszem. De mikor írni kezdtem, a betűk mintha ide-oda ugráltak volna a lapon, ezután a papír szív alakúvá vált és piros lett. Kezdt elmosódni minden körülöttem, végül hirtelen az ágyamban találtam magam. Felültem és rájöttem, hogy mégis csak álmodtam az egészet. De nem baj. Elhittem, hogy tényleg Ő szól hozzám, elhittem, hogy mindaz, amiről beszélt, lehetséges és elhatároztam, hogy lerakom az alapkövet.

„Isten titokzatos terve szerint Isten Fia sok esztendőn át e Családban élte rejtett életét. Ezért ez a Család az összes keresztény családok példája és ősmintája. Ez a Család – amely a földkerekségen egyetlen – miután megtapasztalta az üldözöttséget és a száműzetést, szegény, névtelen és hallgatag életét Palesztina egy kicsiny városában élte: Istent azonban utólérhetetlen módon tisztelte. Lehetetlen tehát, hogy az összes keresztény családokat, sőt a földkerekség összes családjait ne segítse abban, hogy mindennapos kötelességeiket teljesítsék, elviseljék az élet nehézségeit, nagylelkűen segítsenek mások nyomorúságán, s hogy Isten rájuk vonatkozó tervét örömmel valósítsák meg. Szent József, az „igaz férfi”, a fáradhatatlan munkás és a rábízott kincsek feddhetetlen őre segítse, oltalmazza és világosítsa meg mindig a családokat. Szűz Mária, az Egyház Anyja legyen a „családi egyház” Anyja is, és az ő anyai oltalma alatt minden keresztény család legyen valóban „kicsi Egyház”, amelyben fölragyog és megelevenedik Krisztus Egyházának misztériuma. Ő, az Úr szolgálóleánya, legyen az Isten akaratát alázatosan és készségesen teljesítő lélek példaképe. Ő, a kereszt alatt álló fájdalmas Anya legyen velünk, hogy csillapítsa a fájdalmakat és törölje le mindazok könnyeit, akiket családjuk nehézségei gyötörnek. Az Úr Krisztus, a mindenség Királya és a családok Királya, mint Kánában, legyen jelen minden keresztény otthonban és adjon örömet, nyugalmat és erőt. Tőle kérjük (...), hogy minden család ismerje föl: mit kell tennie azért, hogy eljöjjön az emberek közé az ő Országá, „az igazság és élet, a kegyelem és szentség, az igazságosság és szeretet Országá”, amely felé az egész emberiség tart. Végezetül az Úr Krisztusnak, Máriának és Józsefnek ajánlunk minden egyes családot. Az ő szívükre és gondjukra bizzuk ezt a buzdítást is: Ők adják meg nektek, (...) hogy lelketek megnyílják a világosság előtt, amelyet az Evangélium áraszt minden családra.”

Szent II. János Pál pápa: *Familiaris Consortio* apostoli buzdítás a keresztény családokhoz (1981, részlet)

**Mások
írták**

Ez lehet a felnőtté válás?

Szilágyi Anna

A húszas éveinkben elkerülhetetlen azon gondolkodni: mennyire vagyunk már felnőttek és mennyire gyerekek. De azt tapasztalom, hogy az évek gyarapódása nem feltétlenül jelenti a bölcsesség növekedését is. Akkor viszont mégis, mit jelent felnőni? Istennel miben más ez a folyamat? És tényleg igaz, hogy Ő megkönnyíti az utunkat?

A munkám miatt sokat utazom Budapesten belül és ennek két velejárója is van: van időm gondolkodni és van lehetőségem idegenek arcát látni a tömegközlekedési eszközökön. Milyenek ezek az arcok? Legtöbbször: szomorúak. Fásultak. Magányosak. Zárkóztak. Szürkék. Idegesek. Ritkábban: mosolygósak és élénkek – de leginkább a gyerekeké ilyen. Adódik a kérdés: mindenkire ez a „sors” vár, aki felnőtt? Ahogy telnek az évek, egyre inkább elveszítjük az örömünket és csak tapossuk a napokat? Na ne már!

Istennel járva ennek nem kell így lennie. Sőt! Vele egyre nagyobb szabadságba jutunk. Vele mindenkor örülhetünk – ahogy Pál apostol írja többször a leveleiben. Istennel olyanokká válhatunk, mint a folyóvíz mellé ültetett fa: élő, erős gyökerekkel bíró, virágzó, gyümölcsöző.

Ugyanakkor ahogy telnek az évek, arra is rá kell jönnöm: bizony a csalódások, a megtöretések, a fájdalmak, a küzdelmek elkerülhetetlenek. Igen, keresztényként is.

Jézussal élek és mégis lehetnek nagyon nehéz időszakok az életemben.

Sokszor hallottam már olyan igehirdetést, amiben azt ígérték, onnantól, hogy megtérsz, minden szuper lesz, folyamatosan. Anyagi bőség, kapcsolatok virágzása, álommunka, álomférj/-feleség, kicsattanó egészség stb. Ha pedig mégsem valósul ez meg, nyilván veled vagy a hiteddel van a baj. Ismerős? Ha

igen, akkor gyorsan nyisd ki a Bibliád és CSAK Istennek higgy. Ne embereknek, még ha nagy tanítóknak vallják magukat, akkor sem. Csak Isten szavának: az ígének.

Én is ezt gyakorlom most. Nem a jól hangzó ígéretekben, az Instagram csillogó ígés képeiben (ahol az igeverseket kiragadják a kontextusból persze), a saját „megérzéseimben” és érzéseimben akarok bízni. Csak Jézusban, az egyetlen tiszta forrásban. Mert emberek vagyunk, tehát tévedünk – épp ezért nem akarok vádolni senkit. Hanem fókuszot váltani. Számomra ez is a felnőtté válás része. Elengedem a függést más emberektől – hogy még jobban függhessek Istentől. Hogy egyedül Ő határozza meg az identitásom. Nem a szüleim vagy a kapcsolati státuszom; nem a keresztény közösség, ahova járok; nem a hely, ahol dolgozom – mindezek másodlagosak.

Ahogy egymás után értek olyan események, amelyek keresztbe húzták a számításaimat és fájtak, ahogy újra és újra csalódnom kellett, válaszút elé kerültem. Vagy elfordulok Istentől, hiszen nem adta meg, amit elvártam vagy csak azért is hiszek és bízom benne. Az utóbbi mellett döntöttem. Hogy az Ajándékozó, vagyis Isten sokkal fontosabb, mint az ajándékai. A Vele való kapcsolatom fontosabb, mint amiket adhat.

Messze vagyok még az igazi felnőtt létől. Úton vagyok. De legalább már látom: nem a kiégett, szomorú arc lesz az enyém, ahogy telnek az évek, hanem – az Úr kegyelme által – a kipróbált hit, a szilárdabb jellem, a körülményektől független öröm. „Ő tartott életben bennünket, és nem engedte, hogy lábunk inogjon. Mert megpróbáltál minket, Istenünk, megtisztítottál, mint az ezüstöt.” (Zsolt 66, 9-10)

forrás: <https://777blog.hu/2019/09/17/ez-lehet-a-felnotte-valas/>

Milyen a keresztény szerepvállalás?

**Nekünk
tetszett**

Lábán Tamás

Sokszor találkoztam azzal a hozzáállással, hogy keresztényként inkább ne avatkozzunk bele a politika világába, mert ott megégethetjük magunkat, túl sok kísértés lesz, és egyébként is, nekünk Isten országával kell foglalkoznunk. Miért alacsonyodnánk akkor le a világ szintjére?

Saját életemben azt tapasztalom, hogy félek politikai témákról beszélni, mert ha valami nem tetszik, akkor lázongó fiatalnak vagyok titulálva, aki nem élt az előző rendszerben. Ha valami tetszik, és szóvá teszem, akkor meg agyamosott vagyok. Ezért arra jutottam, hogy inkább nem avatkozom bele, nem „sározom” be a kezem, nehogy ellenségeket szerezzek.

Ugyanakkor azt érzem, hogy ha nem foglalkozom a világ alakulásával akkor igazából ideálokban élek, a földtől teljesen elrugaszkodva. „Foglalkozz csak a saját lelki fejlődéseddel, minden mást bízd az Istenre. Ő mindenre gondot visel.” – kapom meg sokszor. Nagyon kényelmes ebben a válaszban elringatni magam. De keresztényként tényleg ez a dolgunk? Mi lett volna, ha Illés próféta nem állt volna ki egyedül a több száz Baal prófétával szemben? Mi lett volna, ha Keresztelő Szent János inkább otthon marad, és nem hívja bűnbánatra a népet? Mi lett volna, ha Szent Pál a megtérése után inkább marad a festőedényei mellett? És végső soron, mi lenne ma, ha Krisztus inkább maradt volna ács, és nem vállalja a kereszthalált értünk?

Ezek az emberek nem a könnyebbik utat választották a közélettől teljesen elvonulva, hanem kiléptek a komfortzónájukból a világba. Hirdették az igazságot, ami nem csak a vallásos, spirituális életben akar változást, hanem az emberek teljes életében.

„Így szól az Úr: »Ez a nép csak a szájával közeledik hozzám, és csak az ajkával dicsőít, a szíve azonban távol van tőlem, úgyhogy istenfélelmük csak emberi parancs követése, amit betanultak.» (Iz 29, 13)

A katekizmus is arra tanít, hogy a keresztény ember igenis vegyen részt a társadalmi szerepvállalásban, és munkálkodjon Isten igazságosságán.

Az tehát világos, hogy nem maradhatunk ki a világ dolgaiból, de mit mondjunk? Mi legyen az üzenet?

Mondjuk azt, minden kérdésre, hogy „mert Isten szeret”? Ez is lehet egy stratégia, de nem hiszem, hogy célravezető. Azt gondolom, hogy egy program van, amit keresztény emberként elfogadhatónak tekinthetünk, és ez nem más, mint a hegyi beszéd, aminek a tételmondata nem bonyolult, mégis sokszor nagyon messze vagyunk tőle:

„Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük! Ez a törvény és a próféták.” (Mt 7, 12)

Ebben benne van Isten igazságossága is. Minden embert megillet a személyes méltósága. Minden embert, azaz tényleg mindenkit, tehát a megfogant magzattól kezdve a down-szindrómás gyereken át a magatehetetlen idősekig. Tényleg nem bonyolult, mégis nehezen valósítjuk meg. Akarom én azt, hogy a másik ember rám erőltesse az akaratát? Akarom, hogy elhagyjanak? Akarom, hogy a párom évekig húzza az időmet, és végül faképnél hagyjon? Akarom, hogy a munkámat ne becsüljék meg? Akarom, hogy mások folyton ugráltassanak? Akarom, hogy a megérdemelt fizetésemet visszatartsák, és feltételekhez szabják? Szerintem nem vagyok egyedül, ha mindegyikre „nem”-mel válaszolok. Mindegyik a személyes méltóságomba gázol bele.

Ha nem szeretnénk mi átélni, akkor miért tesszük meg másokkal? Miért nem bírunk dönteni? Miért nem akarunk elköteleződni, és egy életen át kitartani a másik mellett? Miért nem tartjuk be, amit ígértünk? Ezen kell első sorban változtatni, és a politikai kérdésekben is eszerint kellene állást foglalnunk: azért küzdeni, hogy ami minden embert megillet, azt minden ember meg is kapja.

Nem önző, egocentrikus egyéniségek kellene, hanem kapcsolódni képes szerető személyek.

Ezért viszont dolgozni kell, de nem úgy mint a világ fiai, hanem mint Isten gyermekei, mivel az eredményt, a sikert, a gyümölcsöt tudjuk, hogy Isten adja.

Isten áldjon minket munkánkban!

forrás:<https://777blog.hu/2019/10/07/milyen-a-kereszteny-szerepvallalas/>

Betlehem Vatikánba

Mohay Angi (tejszín)

Csináltál már betlehemet nyáron? Pedig jó buli :D! Legalábbis páran a köziből ezt megtapasztalhatuk, mikor az idei nyár utolsó heteiben a játszós közin „kikreatívkodtuk” magunkat.

István atya kérésére vetettük bele magunkat a munkába, akinek elképzeléseiből indult ki az egész.

Plusz izgalmat - és a kivitelezés során egy kis aggodalmat is - jelentett, hogy amit készítünk, az egyenesen Vatikánba fog kerülni egy 100 betlehemből álló kiállításra... Hát igen, mi meg nekikezdünk a kis egyszerű hullámkarton és hurkapálcika koncepciónk összeállításának bizakodva abban, hogy valami mégiscsak méltó dolog fog kikerülni a kezünk alól.

El kell hinnünk, emberek, hogy amibe bele merünk vágni igyekezettel, abban Isten is mellénk áll!!! De tényleg ez van, én most erre kellett, hogy rájőjsek :). Előbb vagy utóbb biztosan megtapasztaljuk!

Nekem, hála Istennek, most előbb bekövetkezett, ugyanis amint elkezdtem magam gondolkozgatni, hogyan is legyen majd a megvalósítás szűk 3 hét alatt, magától jött először egy jelentkező tele ötlettel, Kresz Dorka (aki már szintén hallott a dologról), majd közben is terjesztve a híret még csatlakoztak további lelkes emberek! Jöttek az ötletek,

hogy milyen anyagokat használjunk, hogyan tudnánk led szalaggal látványossá tenni és így tovább.

Még ekkor is kicsit tartottunk attól, hogy kevesen leszünk az erre áldozott játszós közin, de végül az ott megjelent emberkék segítségével (akik vagy hallottak a dologról, vagy csak betévedtek abban a hitben, hogy társasozhatnak majd egy jót) jól haladtunk! Folytatnunk kellett még két további alkalommal, de végül elkészültünk. Köszönjük szépen mindenkinek :)!

De hogy min is dolgoztunk? Egy csodaszép kompozíciót talált ki István atya, melynek középpontja az Oltáriszentség. Az egyszerű jászolba tehát a szép ostyát állítottuk, szimbolizálva ezzel az Eucharisziát és annak tiszteletét, mely körül térdelve állnak Betlehem szereplői - Mária, József, állataikkal együtt a pásztorok... és MI.

Megszólítva a szemléltetőt odaállítottunk egy figurát, fölé írva olaszul: Te is jössz? A Magyarországról küldött betlehemmél szeretnénk volna ugyanis a jövő évi NEK-et hirdetni, azaz a sokat hallott Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust! Így az istálló tetejére is felírtuk: Gyere velünk Budapestre!

Ami elkészült, egész egyszerű lett, mégis színes és fényes... Reméljük, a karácsony üzenete megérezhető majd belőle.

Komáromi János grafikái

Magyar egyetemisták alkotása a vatikáni „100 Betlehem” kiállításon

Nekünk

Érszegi Márk Aurél, Tanácsos, Szentszéki Nagykövetség

A „100 Betlehem” kiállítás több mint negyven éve szorosán hozzá tartozik a római Advent és Karácsony eseményeihez és hangulatához. 1976-ban Manlio Menaglia újságíró kezdeményezésére született, az általa szerkesztett „Rivista delle Nazioni” (Nemzetek lapja) újságot kiadó kulturális egyesület állította össze. Eredetileg az volt céljuk, hogy a betlehemállítás ősi olasz szokását, illetve annak hagyományait ébren tartsák, különösen a mindinkább teret hódító külföldi szokások mellett.

Olaszország különböző tartományai más és más jellegű betlehemeket állítanak, s a „100 Betlehem” Kiállítás ezt a változatosságot is tükrözte kezdettől fogva. A klasszikus és az ún. tájképi betlehemek (különböző városi vagy vidéki jelenetekbe ágyazott születés-jelenet) mellett teret adtak az ún. „közösségi betlehemeknek” is, melyek egy-egy iskolai, plébániai, vagy egyéb közösség kezdeményezésére és munkájából születtek. Nem hiányozhattak a „fantázia-betlehemek” sem, melyek közül azóta is visszatérő a tipikus olasz száraztésztaból összeállított betlehem (a tésztafélék nagy variációja kiválóan alkalmas bonyolultabb konstrukciókhoz is). Hamarosan megjelentek a külföldi betlehemek is, amik azt mutatták meg, hogy a világ különböző országaiban Jézus születéstörténete miként szervesül, mondhatni „inkulturálódik”. A keleti ferdeszemű pásztorok és a latin-amerikai lámáklakta betlehemi istálló, illetve az afrikai „fekete-Madonnák” mellett közel 30 éve megjelentek a közép-európai betlehemek is.

Magyarország 1993 óta vesz részt a „100 Betlehem” Kiállításon, méghozzá a Szentszéki Magyar Nagykövetség közreműködésével. A kiállítás szervezői ugyanis a vatikáni nagykövetségeket keresték meg a külföldi résztvevők bevonása érdekében. Magyarországot a Magyar Kézművességért Alapítvány (AMKA) által kiválasztott kézműves alkotások szolgálták képviselni. Sőt, úgy tudni, a budapesti betlehemkiállítást éppen ennek kapcsán a római „100 Betlehem” ihlette volna.

A mindig is nagy népszerűségnek örvendő tárlat sokáig a Piazza del Popolóról nyíló hatalmas, boltíves termekben volt látogatható, az olasz köztársá-

sági elnök és a Római Egyházmegye fővédnökségével. Két éve azonban különböző nehézségek léptek föl, amiket a Rivista delle Nazioni már nem tudott megoldani, így az alapító lánya, a kiállítást évtizedek óta szervező Mariacarla Menaglia aszszony megkereste az Új Evangelizáció Pápai Tanácsát. Ennek elnöke, Rino Fisichella érsek meglátta a hitet a kultúrával, a hagyományt az új lendülettel ötvöző kezdeményezésben rejlő kiváló lehetőséget az új evangelizáció számára, így mondhatni az utolsó pillanatban megmentette a kiállítást.

2018 óta a „100 Betlehem” Kiállítás tehát a Vatikán védőszárnyai alatt kerül megrendezésre, kiválóan illeszkedve a Szent Péter téren évről évre felállított monumentális betlehemhez. Az idei, 2019-2020-as kiállítás díszvendégéül Magyarországot választotta Fisichella érsek, tekintettel a jövő szeptemberben esedékes budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra (az előző évben Panama volt a kiemelt ország, a januári Ifjúsági Világnap okán). A betlehem-kiállítás már eddig is jó lehetőséget teremtett arra, hogy a világ bepillantást nyerhessen a magyar népi és vallási hagyományok eme sajátos területére, s megcsodálhassa a ma is élő kézművességet. A budapesti eucharisztikus kongresszusra készülve még nagyobb a magyar megjelenés jelentősége az idei „100 Betlehem” Kiállításon, hiszen arról minden római média beszámol, s tavaly több mint 70 ezer látogatója volt.

Ezért is örömteli, hogy a hagyományos kézműves betlehemek mellett ezúttal egy „közösségi betlehem” is képviselheti hazánkat, amit kifejezetten erre az alkalomra készített a Budapesti Egyetemi és Főiskolai Lelkészség munkacsoportja „Meghívás a Budapesti Eucharisztikus Kongresszusra” címmel. Nagy megtiszteltetés, hogy a számos pályázó közül ezt az alkotást is beválogatták a szervezők a 2019-2020-as kiállításra, ami a Vatikán közvetlen közelében, a Via della Conciliazionéről nyíló kiállítóteremben látható december 7. és január 12. között. Bízunk benne, hogy a betlehem közvetítette meghívást sokan elfogadják!

Az Egyetemi Lelkészség története

Pákozdi István

Minden intéz-
készség története a rend-
ménynek, plébá-
szerváltástól napjainkig
niának, iskolának című tanulmányt, vagy
megvan a maga kötetet... Ez igen jó hír, és
története, aminek reméljük, hogy a majdan
ismerete megerő-
kiadásra kerülő anyag so-
síti ma élő tagjait kak kezébe eljut, akik

az identitásukban, a közösséghez való tartozásuk-
1990-től napjainkig tar-
ban. A budapesti és általában magyar egyetemi toztak hozzánk, szép élményeik maradtak a Lel-
lelkészségek történetét avatott kutatással, tollal készség ünnepeiről és hétköznapjairól, esetleg

és hittel írta
meg Mózessy
Gergely: Egye-
temi Lelkészsé-
ségek Magyar-
országon a 20.

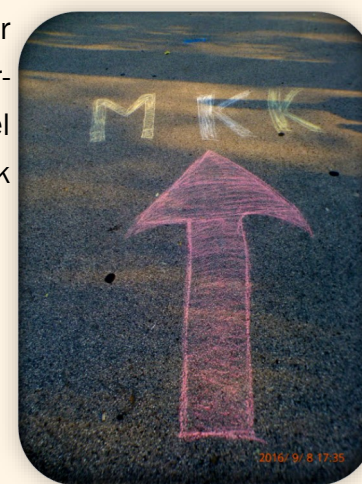
kollégisták vol-
tak a Lelkészség
valamelyik
kollégiumában
vagy nálunk ke-
resztelkedtek,

század első felében (Budapest 1997, a Fejezetek
az ELTE Történetéből 17. kötete, kiadja az ELTE
Levéltára, 164 oldal). A kis kötet címlapján a pesti

bérmálkoztak, elsőáldozók lettek, vagy csak vala-
melyik közösségünkbe tartoztak, részt vettek a
vasárnapi vagy a hétköznap szentmiséinken. Ki-

Egyetemi temp-
vánjuk, hogy Péter
lom régi metszete
kutatásai, írása siker-
látható. Az anyag
rel járjon, és minél
különben fent előbb
olvashassuk
van a Lelkészség művét!
honlapján is.

Most – hosszú keresés után – meg-
találtuk Woditsch Péter történelem
szakos egyetemi hallgatót, aki váll-
lalta, hogy a levéltári anyagunk
alapján (teljes dokumentáció) meg-
írja A budapesti R. K. Egyetemi Lel-

Képek forrása: <https://mkkkozi.hu/hu/media/neznivalo>

**„Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a
nevemben, ott vagyok közöttük.” (Mt 18, 20)**

Mindannyian válaszokat keresünk: a minket körülvevő világról, a múlttól, a jövőről és sokan arról is, hogy hogyan is tudunk felelősségteljes keresztény magyar értelmiségiként helytállni korunk viharai-ban és a mindennapok viszontagságaiban. A nagy kérdésekre válaszokat találni sosem volt könnyű, de aki erős hittel és komoly elhivatottsággal kíván szembenézni ezzel a kihívással, annak most páratlan segítséget adhat ebben az Aquinói Szent Tamás Közéleti Akadémia.

A képzést, mint az egyik hallgatója, tudom most őszinte szívvel ajánlani az érdeklődőknek, akik készek arra, hogy életükben egy rövid szünetet tartva készítsék fel magukat az annál tudatosabb folytatásra.

Az Akadémia ugyanis 10 hónapra – egy tanévre –

fogadja 20 és 28 év közötti hallgatóit bentlakásos szakkollégiumába, ahol havonta egy-egy szakterületbe adnak nekünk betekintést az adott szakma elismert keresztény művelői és oktatói. Az okosodás monotonitását pedig újra meg újra tanulmányutak szakítják meg, bemutatva magyar kultúránk örökségeit változatos helyszíneken. Mindezt pedig ingyenesen, teljes ellátással és egy ösztöndíjjal kiegészítve – cserébe csakis a 10 hónapos kitartó munkáért és az alapvető keresztény értékrend iránti elkötelezettségért, mely viszont azt hiszem, minden érdeklődőben eleve meg kell, hogy legyen.

Érdeklődni a képzésről és a jövő szeptemberben induló következő évfolyam részleteiről a <https://szenttamasaademia.hu> honlapon lehet majd folyamatosan.

„Miként Mózes a hegyen »sietve leborulunk és meghajtjuk magunkat«. Így vagyunk mindnyájan az Úr körül, mindenki a maga helyén... a saját szívével, a saját bajával, a saját szívügyével, saját imáival – külön és mégis együtt – várva a továbbhaladásra... Emitt kis gyermekek, amott aggastyánok, egyszerű munkások és diákok, papok, kik miséjükre készülnek, papok, kik hálaadásukat végzik, emitt ártatlan leánykák, amott vezeklő bűnösök, – de az összes lélekből egyetlen eucharisztikus dicséret árad, és a nagy cselekmény dicséretük oka és célja.”

Szent John Henry Newman bíboros

„A szegények szolgálatát mindennél előbbre valónak kell tartanunk, és késlekedés nélkül kell teljesítenünk. Tehát, ha még imádság idején is orvosságot vagy segítséget kellene adni valamelyik rászorulónak, nyugodt lélekkel menjetek el hozzá, és szolgálatotokat úgy ajánljátok Istennek, mintha imádkoztatok volna. Ne nyugtalanodjatok lelketekben, és ne legyen lelkiismeret-furdalástok a szegények szolgálata miatt elmulasztott imádságtokért. Nem bántjuk meg Istent, ha éppen Isten miatt hagyjuk abba az ő imádsát azért, hogy ilyen szolgálatokat teljesítsünk. Amikor tehát abbahagyátok az imádságot, hogy egy szegénynek szolgálatára legyetek, arra gondoljatok, hogy ezt a szolgálatot éppen magának Istennek teszitek. A szeretet ugyanis minden szabályt megelőz, hiszen mindenekelőtt a szeretetre kell törekednünk; és mivel a szeretet a legmagasztosabb, meg kell tennünk, amit parancsol. Tehát a szegények iránti szolgálatunkat fokozott lelki buzgósággal végezzük, felkutatva főleg az elhagyatottakat, hiszen ők azok, akiket nekünk szolgálunk kell, és egykor ők lesznek a mi pártfogóink is.”

Páli Szent Vince áldozópap

Ki a kedvenc szented?

Mikor Zita kérdezte, hogy nincs-e kedvenc Szentem, arra jutottam, hogy nincs, mert mindegyikük példát állít elénk, csak más és másban. Ennek ellenére szívesen kiemelem a védőszentem, **Szent László királyunk**, aki keményen tartotta magát ahhoz, hogy mi a helyes és mi a feladatunk. Van róla egy szobor képem, amelyből sugárzik a "dicsőn uralkodó" erő. Akit a körülmények, kihívások, szembeszel nem fúj csak úgy el, hanem egyenesen kiáll az igazságért és a jóért. Meglehet, hogy nem mindenben tudunk egyetérteni és felnézni rá a mai kor felfogása alapján, de azt hiszem nem is kell. A szentek is emberek :).

Balásházy László (bambusz)

*

Kevesen hallottak **Boldog Lidvináról**, akit nagyon tisztellek, és ezért választottam őt bérmáláskor, hogy segítse az életemben lévő nehézségeket. A XV. században Hollandiában élő 15 éves gyönyörű lány egy baleset következtében egész további életére (38 évre) ágyhoz kötött lett. Csodálatos volt, hogy a szenvedésben azonban nem csak, hogy túrt, hanem mindenét másoknak adta, segített, ahol csak tudott és olyan Isten kapcsolata volt, amilyenre én is vágyom. Mikor nehézségeim vannak, akkor elolvasom, hogy Lidvinának miket kellett átélnie, hogyan tudott Istenhez, a betegségének köszönhetően, még közelebb kerülni. Sokszor megtapasztalhatjuk, hogy Isten a nehézségek közepette is ott van velünk, segít nekünk, és ezért sokszor a bajban is hálát tudok adni Neki.

Lobmayer Panni (csipkebogyó)

*

Nehéz **Don Bosco**, **Néri Szent Fülöp** és **Teréz anya** közül választanom. Mindhárman őszintén sugár-

zóak, az emberek felé állandóan nyitottak és közben fáradhatatlanok voltak. Csodálom, ahogyan a hivatásukat megélték. Én is így szeretnék majd tanárként bemenni a kamaszokhoz. Azt hiszem mindhármuk példája, különösen Teréz anya állhatatossága nagy segítség lesz ínségebb időkben is. :)

Kakucs Kati (borostyán)

*

Az én kedvenc szentem, egyben bérmavédőszentem, **Szent II. János Pál pápa**. Amit példaértékűnek tartok benne, a töretlen hite, optimizmusa és szeretete a világ, de főként a fiatalok irányába. Ő hitte, hogy nincs lehetetlen, Istenben bízva. Ő a világháborúk alatti szörnyűségek, szüleinek elvesztése, meghurcolások ellenére az egész életét a fiatalok és a világ jobbátételére tette fel, mindent örömmel, sugározva, erőt adva sokaknak. Ezt szeretném tőle minél jobban eltanulni.

Morvai Gábor (levendula)

*

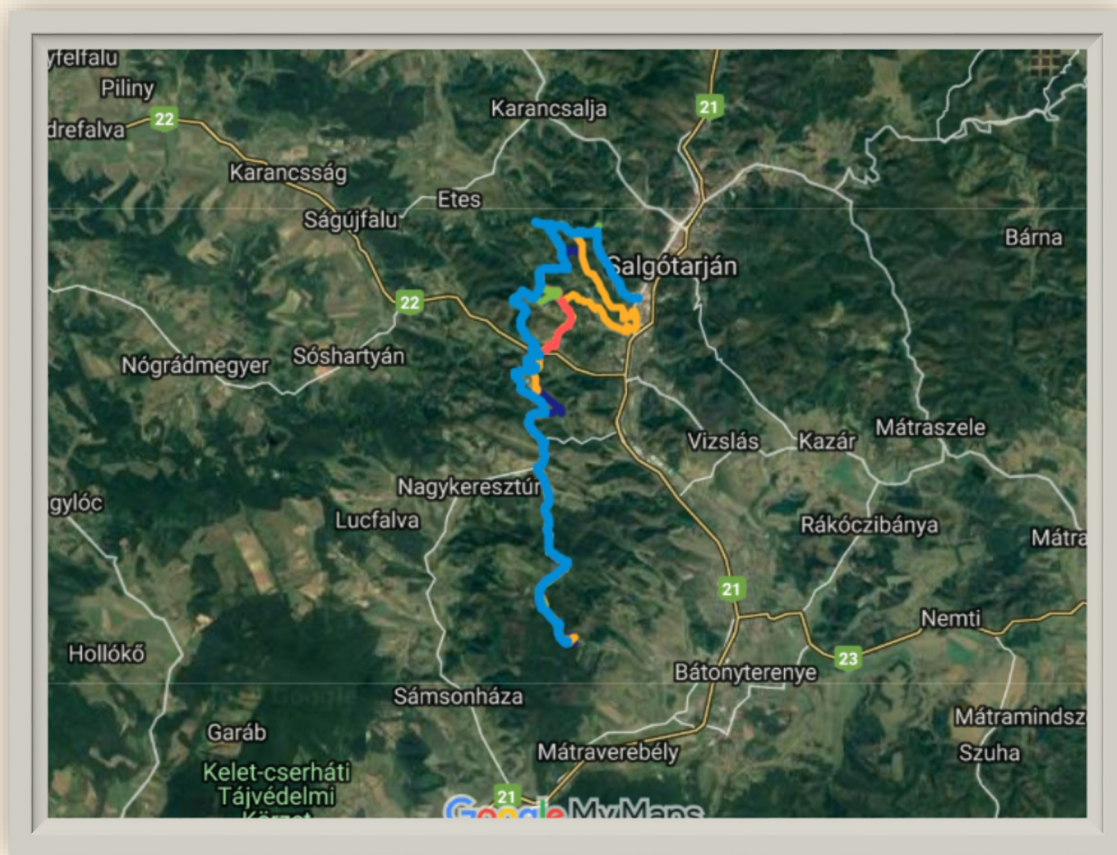
Mivel minden szenten keresztül az egyetlen Szent ragyog át, és ez mindenképp magával ragad, ezért igencsak nehéz dolgom van, ha meg akarom nevezni a kedvenc szentem. Ám ha már választani kell, akkor **Assisi Szent Ferencet** választom. Számomra lenyűgöző az élete, amelyben az egyszerűség és a szabadság fontos szerepet játszott. Sok névvel illetik – melyek mindegyike beszédes: „alter Christus”, Isten lovagja, Isten szegénykéje, Isten bolondja. Ez utóbbi neve az, ami számomra a leginspirálóbb: én is Istené akarok lenni, vállalva mindent – főleg azt, amivel mások előtt én is bolondnak, Isten bolondjának tűnök.

Danka Dávid (tejszín)

Egyetemisták búcsúja

Nekünk

Pákozdi István

EGYETEMISTÁK BÚCSÚJA volt szeptember 29-én az ország nemzeti kegyhelyén, Mátraverébély-Szentkúton. A Salgótarjából Szentkútra gyalog megtett 24 km-es erdei zarándokút végén Orosz

Lóránt kegyhelyigazgató harangzúgás közepette fogadta a fiatalokat, akik a bazilikában elénekeltek a Te Deumot.

Vasárnap délelőtt sokan elvégezték a szentgyónásukat, majd pedig 11 órakor a ferences atyákkal együtt mutatta be a búcsúi szentmisét Pákozdi István budapesti rk. egyetemi lelkész. A prédikációt Egri László orvos-diakónussal, a Lelkészség munkatársával együtt tartották. Mivel a Biblia vasárnapja volt, az „ott van nekik Mózes és a próféták...” evangéliumi utalással buzdították a zarándok sereget a Szentírás tiszteletére, értékelésére és használatára. A szentmisét eu-

charisztikus körmenet zárta, ami a ragyogó, nyári- as időben maradandó élményt nyújtott nemcsak az egyetemistáknak, de az egész együtt ünneplő hívő népnek.

Kép: Egri László; Térkép: Garancsy Máté

Örömhír az ICSC-ről

Kocsi Levente Máté (zafir)

Az idei évben megvalósult az a kezdeményezés, hogy az MKK-hoz hasonló formában megszólítsuk azokat a fiatalokat is, akik külföldről érkeztek Magyarországra tanulni, és nyelvi akadályok miatt nem találnak olyan közösséget, amely hitükben támogatná, megerősítené.

Az érintettek hozzájárulásával megosztunk egy levelet, mely az új testvérközösségünkről szól, hadd örvendezzenünk együtt:

„Kedves István atya!

Jól halad szerintem az International Christian Students' Community csoport. Már kialakult egy kis közösség-mag, és eddig minden tagunk visszatérő és lelkes. Pont ezen a héten bővültünk még 2 fiatallal. :)

Az őszi szünetben kihagytuk az alkalmat, mert egyik vezetőnk sem ért rá, de a tagok közül tudtommal elmentek páran kávé mellett beszélgetni. A most következő közin is fogom hirdetni, hogy

akinek van külföldi ismerőse, és itt tartózkodik, az irányítsa hozzánk jó szívvel.

Az alkalmainkat közös énekléssel kezdjük, aztán együtt imádkozunk, és az aktuális szándékainkat/hálaadásunkat letesszük Isten elé. Ezután egy kis elmélkedést, egy Devotional-t felolvasunk, majd azt követően a tartalmáról beszélgetünk kötetlenül.

Alkalmanként színesítjük ezt játékkal, és a vége fele nasit veszünk elő a beszélgetés mellé. Beszélünk a tagokkal, hogy ezeket az imádságos elmélkedéseket igyekszünk igazítani olyan témákhoz, amelyek őket is foglalkoztatják, és ha van olyan kérdéskör, amiről szívesen beszélnének közösen velünk, akkor szólnak, mi pedig intézkedünk. :)

További részleteket a vezető társaim mondhatnak, én ezeket tapasztaltam, több szem többet lát.

Szép hétvégét mindenkinek!

Levente”

„Egy dolog szükséges: hogy szeressük Jézust, az ő nyomában járjunk, kezünk az ő kezét fogja, az ő életét éljük, az ő gondolatait gondoljuk, ő beszéljen és cselekedjen általunk.” Boldog Károly testvér, Charles de Foucauld.

Isten is velünk ünnepel

Aktuális

Bereczki Silvia SA

Mindenkinek, aki csak egy kicsit is ismeri Vanda testvért, különösen nagy öröm lesz olvasni a róla szóló híreket. Amíg nekünk, MKK-soknak segített - beszélgetésekkel, a németórákkal, jelenlétével -, mélyen megérintett bennünket személyisége, és az ő boldogságában most mi is osztozni tudunk. Az alábbiakban a romkat.ro cikkét közöljük.

(Szabó Magdolna, főszerkesztő)

Örökfogadalmat ünnepelte a Segítő Nővérek Kongregációja Csíkszentdomokoson Szent kereszt felmagasztalásának ünnepén. A Balánbányán született, majd Kápolnásfaluban nevelkedett Both Vanda Erzsébet jelenlegi küldetése helyéről, az ausztriai Grazból jött haza, hogy életre szóló elköteleződését övéi körében ünnepelje.

Szívet melengető érzés volt látni, amint szeptember 14-én, szombaton kora délelőtt Erdély különböző tájairól és több európai országból érkezett vendégek százai töltötték be a csíkszentdomokosi templomot. A sok virág, szép „viselet”, ragyogó arcok hitelesen tükrözték az ünneplőbe öltözött szívekben lakozó hálát, örömet, megihletődöttséget. Kápolnásfaluból Major Sándor plébános vezetésével két nagy busszal és személygépkocsikkal több mint százan „lepték meg” jelenlétükkel Vanda nővért.

A szentignáci hagyomány szerint alapos lelki-szellemi-közösségi képzési folyamat előzi meg az örökfogadalmat a segítőnővérek nemzetközi közösségében. Egy év jelöltség, kétéves Bécsben végzett noviciátus és hat év ideiglenes fogadalmi idő után érkezett el Both Vanda számára a nagy pillanat, hogy ünnepélyesen, életre szólóan elköteleződjék Jézus Krisztus követésére a Segítő Nővérek Kongregációja keretében.

„Tanúja lehettem annak, ahogy a Szentlélek ma-

gához édesgetett, és lépteidet irányította életed legnagyobb szerelme, Jézus felé. (...) Az isteni hatalom és az emberi törekvés közös gyümölcsét ünnepeljük ezen a napon. Hiszem, hogy nemcsak mi ünneplünk, hanem velünk együtt ünnepel Isten is, angyalaival együtt. (...) Nem a célba érést ünnepeljük, hanem az új kezdetet” – szölte az ünnepelethez Pál József P. Leó ferences prédikációjában.

Megható pillanat volt, amikor a tartományfőnöknő az ünneplő közösség elé szólította Vanda nővért, majd a közösség többi jelen lévő tagját arra hívta, vegyék körül az ünnepeletet. Miután a főcelebráns, Vik János egyetemi dékán által feltett kérdésekre válaszolva Both Vanda kifejezte arra való készségét, hogy életét Istennek szentelve élje, és az egybegyűltek térden állva énekelték el a Mindenszentek litániáját, a rend hagyományához hűen, életút-

ját és a szerető Istennel való mély kapcsolatát tükröző személyes ima-szövegével fogadott életre szólóan szegénységet, tisztaságot és engedelmességet.

Az Istennel való szeretetközösségben megélt hűségét jelző gyűrűt Tamás Barna jezsuita áldotta meg, majd a tartományfőnöknő az ünnepelet új-

jára húzta. A fogadalmi szöveg hivatalos aláírása után a közösség a Magnificattal dicsőítette a mindannyiunk életében „nagyot művelő” Istent. A személyességében, egyszerű szépségében és nyelvi színességében (a szövegek magyarul és németül, az énekek öt nyelven hagzottak el) a lelket mélyen megérintő liturgiát a szerzetesközösség rövid, fényképes bemutatója, majd a helyiek és a kápolnásiaiak dalajándéka, és örömteli, találkozásokban gazdag szeretetvendégség követte.

forrás: <https://romkat.ro/2019/09/17/isten-is-velunk-unnepel/>

A békés rendszerváltás és a Katolikus Egyház ebben viselt szerepe Magyarországon (1989–2019)

Erdő Péter bíboros beszéde a Ratzinger-alapítvány budapesti konferenciáján

1. A civil és politikai környezet

Harminc évvel ezelőtt elterjedt Magyarországon a meggyőződés, hogy el kell hagyni a szocialista rendszert és át kell térni a kapitalizmusra, vagy esetleg egy „harmadik típusú” rendszerre. Lehetett tudni, hogy a nagyhatalmaknak az a szándéka, hogy ez az átmenet békés módon menjen végbe. Tudott dolog volt, hogy az Egyesült Államok és a Szovjetunió megállapodott Máltán ennek a változásnak a főbb pontjairól. Így azután meglehetősen elégedettséggel láthatták az emberek, hogy érvényét veszítette a jaltai egyezmény, amely a háború győztesei között felosztotta Európát. Ugyanakkor szükségét érezték annak is, hogy ne változzanak meg az európai nemzetállamok határai, és csak a föderatív államok válhassanak szét a már létező föderációs államok határai mentén. Ez a fölfogás tűnt Európában a nemzetközi béke biztosítékának.

Azt ezt követő években kirobbant európai háborúban (a Balkánon, illetve a Kaukázusban), az összetűzések oka nem a kommunista és a kapitalista rendszer szembenállása volt, hanem az etnikai és nacionalista feszültségek. Meg kell jegyeznünk, hogy a nacionalista érzelmeket nem egyszer a nyugati tömegkommunikációs eszközök szították a kommunizmus idején azzal a céllal, hogy ezáltal kikezdzék az internacionalizmust. Lengyelország életét ugyanebben az időszakban nem etnikai, hanem inkább politikai jellegű feszültség jellemezte, ám ez nem jutott el a polgárháború szintjére.

Magyarországon mindez nem játszódott le. Az 1956-os felkelés leverése után a magyar társadalom túlnyomó többsége beletörődött a helyzetbe. A magyarok úgy érezték, a nyugati világ magára hagyta őket, és igyekeztek ezért a lehető legjobban élni a szocialista rendszer korlátain belül. Éppen 1956-ban a magyar állam, talán azzal a céllal, hogy megnyugtassa az embereket, liberalizálta az abortuszt. Így 1956 és 2006 között Magyarországon 6 millió abortuszt végeztek el legálisan, mindez egy 10 milliós országban. Noha a Püspöki Konferencia már abban az időben is erősen hangsúlyozta a hívők előtt az egyházi tanítást, amely elíté-

li az abortuszt, úgy tűnik, hogy a társadalom nagy része eladta a saját jövőjét egy tányér gulyáslevesért. Az 1989-es rendszerváltás idején voltak néhányan, akik nagyobb politikai szabadságot reméltek, mások több vallásszabadságot vártak, ám a legtöbben egyszerűen csak olyan jólétre vágytak, mint a németeké vagy az osztrákoké.

2. A békés átmenet ára

Az imént láthattuk egy vetületét annak az árnak, amit a társadalom fizetett meg azért, mert a lakosság alkalmazkodott a kommunista rendszerhez. Ugyanakkor a politikai átmenetnek is megvolt a maga ára. Először is az új pártokat olyan személyek kezdeményezték és alapították, akik különösen jól el voltak látva információkkal, s ezek nem ritkán a kommunista vezető rétegtől származtak.

Az átmenetet olyan csoportok közötti egyeztetések révén hajtották végre, amelyeket a lakosság nemigen ismert, ám kijelentették magukról, hogy ők a jövőben a demokratikus politika letéteményesei. Így aztán az első demokratikus kormányok valójában olyan megállapodások alapján jöttek létre, amelyeket kommunista vezetők kötöttek egymással vagy másokkal. Ezzel megmaradt a jogi értelemben vett folytonosság a kommunista állammal és annak intézményeivel. Alkotmányos szinten az egész rendszerváltás a 1949-es sztálinista alkotmány módosítása alapján zajlott le, amelyet az utolsó kommunista országgyűlés vitt végbe 1989. októberében [1]. Az első olyan választást követően, amelyet már a megreformált alkotmány alapján szerveztek meg, a többséget alkotó párt egy számarányok szempontjából szükségtelen paktumot kötött az egyik kisebbségben maradt párttal, amely ellenzékben maradt. Ennek köszönhetően az új rendszer legitimitása meglehetősen gyenge lett. A lakosság köréből származó kritikákra, amelyek számon kérték a gyökeres változásokat, a demokratikusan megválasztott miniszterelnök így válaszolt a kilencvenes évek elején: „Tetszetek volna forradalmat csinálni!” Ha tekintetbe vesszük, hogy az utolsó szovjet csapatok csak 1991-ben hagyták el Magyarországot, világosan kitűnik,

hogy ezelőtt az időpont előtt nem volt lehetőség tényleges forradalomra. Politikai szempontból a változás békés jellege azt jelentette, hogy nem történt bosszú a korábbi rendszer kommunista vezetőivel és karhatalmistáival szemben.

Volt ugyan néhány olyan törvény, amely a megtisztulást kívánta szolgálni, de ezek sem tették összeférhetetlenné az új rendszerben vállalt politikai funkciókat az előző rendszerbeli politikusi múlttal. A kommunista korszak két ismert képviselője még választásokat is nyert az új, demokratikus rendszerben, 1994-ben és 2002-ben. Ez azt jelenti, hogy ez a fajta politikai átmenet, noha nem volt mentes az ellentmondásoktól, nem volt ellenére a lakosság jelentős részének.

A rendszerváltoztatás békés voltának másik ára az lett, hogy kezdetben nem volt legitim a személyes tulajdon. Ismertek voltak azok az esetek, amikor a nemzeti vagyont árulták ki egyes kommunista vezetők nemzetközi kapitalista vállalatoknak. Ez a folyamat oda vezetett gyakran, hogy gyárakat és mezőgazdasági üzemeket zártak be. Az új tulajdonosok így vásárolták meg maguk számára a piacot. Ennek következménye kezdetben a magas munkanélküliség és az ország adósságának a növekedése lett. A kommunista propaganda egykor azt sulykolta a tömegekbe, hogy a munka fontos dolog és ez jelenti a dolgozók számára a becsületet és a dicsőséget. Az új rendszerben a társadalom azzal szembesült, hogy sokak munkáját feleslegesnek és értéktelennek tartják, és hogy a pénz és a gazdagság nem a munkából, hanem gyakran a spekulációból és a tisztességtelen üzletekből származik.

3. A békés rendszerváltás erkölcsi következményei és az Egyház szerepe

Ezeknek a körülményeknek a hatására számos posztkommunista országban a társadalom bűnöző módon kezdett viselkedni. Ezt a jelenséget neveztek Magyarországon „vadkapitalizmusnak”. Noha a jelenség sokkal erősebb volt a volt szovjet köztársaságokban, ugyanazok a hatások érvényesültek Magyarországon is. Már magában a nemzeti valuta konvertibilitása is, ami valódi újdonságnak számított, hozzájárult a kábítószer-kereskedelem növekedéséhez és a nemzetközi bűnszervezetek bejutásához ezekbe az országokba. Főként Kelet- és Délkelet-Európában, de kisebb mértékben Magyarországon is megjelent a szervkereskedelem, sőt az emberkereskedelem problémája. Minthogy

ekkor már nem létezett az államnak hivatalos ideológiája, nem kevés politikus tekintett úgy a népek hagyományos vallásaira, konkrétan a keresztény egyházakra, mint olyan tényezőkre, amelyek képesek értéket átadni a társadalom számára és megszervezni a közösségi életet [2].

4. Hogyan reagált minde erre az Egyház?

a. Első fázis: a rendszerváltás előtt

A Katolikus Egyház számára már a rendszerváltoztatás előtt megjelent az új kihívások első fázisa. Magyarországon a Szentszékekkel 1964-ben kötött megállapodás óta [3] ki volt alakítva a püspökök kinevezésének egy bizonyos mechanizmusa, amelynek az volt a célja, hogy a jelöltek a rezsim számára elfogadható személyek legyenek, ugyanakkor megfeleljenek az Egyház követelményeinek. Ennek az eljárásnak az egyik pozitív hatása az lett, hogy az egyházmegyéknek volt felszentelt püspöke, akiket a Szentszék nevezett ki, és világosan tudható volt, kik az egyes egyházmegyék ordináriusai. Noha Magyarországon betiltották a szerzetesrendek működését [4] (nagyon kevés kivétellel) és az Egyház elvesztette gyakorlatilag valamennyi kulturális, szociális, stb. intézményét, a plébániák és az egyházmegyék tudtak működni. Az ötvenes évek elején államosították az Egyház minden vagyonát, így a magyar katolikus Egyház és szervezetei nem rendelkeztek termelő javakkal, sem földekkel, sem bérbe adható házakkal, sem más tulajdonnal. Meg kell itt jegyeznünk, hogy Magyarországon az Egyház arra kényszerült a második világháborúig, hogy a földjeiből éljen. A plébániák és az egyházmegyék is rendelkeztek ekkor még földbirtokokkal [5]. Jól működött egykor a kegyúri rendszer is, amely biztosította az egyházi épületek karbantartását, mivel arra kötelezte a tulajdonosokat és a városokat, hogy viseljék ennek költségeit, hiszen a lakosoknak nem volt megfelelő pénzügyi ereje az istentiszteleti célra szolgáló épületek karbantartására [6]. A kommunizmus alatt a hívek is elvesztették magánvagyonukat, s így hozzájárulásaik is szerény szinten maradtak. Ukrajnával és Romániával ellentétben Magyarországon nem szüntették be viszont a görögkatolikus Egyházat. Csak néhány templomot államosítottak vagy romboltak le, a túlnyomó többségük továbbra is működhetett. Az ország lakosságának több, mint a fele a katolikus Egyházhoz tartozott.

A rendszerváltozást közvetlenül megelőző évek-

Kultúra

ben a Szentszék, a kormány egyetértésével számos püspököt (megyéspüspököt és segédpüspököt) nevezett ki. Hasonló lépések történtek Cseh-szlovákiában is [7]. A frissen kinevezett püspökök hozzá tudtak járulni a békés átmenethez az Egyházon belül.

b. A rendszerváltás

A politikai változás közvetlen hatással volt az Egyház életére. A volt kommunista országokban 1988-tól kezdve elkezdtek dolgozni azokon a törvényszövegeken, amelyek a vallásszabadságra és az egyházakra vonatkoztak. A törvényelőkészítő munkát az akkori állami szervek kezdték meg, ám ebbe bekapcsolódtak nagy mértékben az egyházak képviselői is. Magyarországon ennek a törvénynek [8] a lényegi újdonsága abban állt, hogy a vallási közösségeknek és az egyházaknak nem volt többé szüksége engedélyre a működésükhöz, joguk volt tevékenységük végzésére mindenféle állami engedély nélkül. Ez okból számos amerikai és más eredetű felekezet érkezett az országba. A törvény úgy intézkedett, hogy az egyházak regisztrációja az ő kérésükre történt, vagyis nem volt kötelező. A regisztrált egyházak speciális jogi személyiséget kaptak, és meghatározott jogokat és mentességeket élveztek. Az egyházak működtethettek iskolákat, időszothonokat, kórházakat és más „közhasznúnak” minősített intézményeket. Ezeknek az intézményeknek a számára teljes körű állami finanszírozás volt előírva, az azonos kategóriájú állami intézményekkel azonos színvonalon. Az állam viszont nem regisztrálhatta az egyes állampolgárok vallási hovatartozását [9]. Valamennyi mai statisztika ezért szabad részvétele alapuló felméréseken vagy kikérdezéseken alapul. Magyarországon tehát végbement az állam és az Egyház békés szétválása. A kilencvenes és kétezres években százával regisztráltak egyházakat és vallási közösségeket azzal a céllal, hogy hozzájussanak ezekhez a finanszírozásokhoz és kedvezményekhez. A jelenleg érvényes magyar

törvény [10] összetett eljárást irányoz elő ahhoz, hogy egy közösség megkapja az egyházi státuszt, amely jogosult a fent leírt automatikus pénzügyi támogatásokra.

A rendszerváltás pillanatában az ukrainai és romániai görögkatolikus egyháznak teljes mértékben újjá kellett szerveznie önmagát. Albániában a kommunizmus időszakában valamennyi egyház be volt tiltva, ezért a latin rítusú katolikus egyháznak is a nulláról kellett újjászerveződnie, Olaszországból érkező papok, püspökök és szerzetesek segítségével. Újjászületésük egyik strukturális feltevése volt az istentisztelet céljára szolgáló épületek visszaszolgáltatása. Magyarországon csak a szerzetesrendeket törölték el teljesen. Csak néhánynak (három férfi és egy női rendnek) volt lehetősége legálisan működni a kommunizmus alatt is, ám létszámukat alacsony szinten korlátozták.

A rendszerváltás után körülbelül 3600 férfi és női szerzetes jött elő az illegalitásból, ám többségük ekkor már igen idős volt, és mára már mindössze 1300 a szerzetesek összlétszáma Magyarországon. Kevés olyan rend volt, amely képes volt saját apátságot vagy rendtartományt létrehozni abban az időszakban, amikor a szerzetesek

Nyugatra emigráltak. A férfi szerzetesek közül a jezsuitáknak és a cisztercieknek volt ilyen típusú jelenléte Amerikában. Ennek ellenére a rendszerváltás utáni években az első olyan előjárók, akik nemzeti szinten szerepet tudtak vállalni, idős szerzetesek voltak, akik Magyarországon éltek a kommunizmus időszakában. Néhány évvel később a provinciák vezetése olyan szerzetesek kezébe került, akik külföldről tértek vissza. Mára mindenütt az új nemzedék vette át a rendek vezetését, amelynek tagjai már a rendszerváltás után léptek az adott rendbe.

A rendszerváltás fontos eleme volt a diplomáciai kapcsolatok újbóli felvétele a Szentszékkel az 1990. február 8-án aláírt rövid egyezmény révén [11], amely tartalmazza annak elismerését, hogy Magyarországon a katolikus Egyház az Egyházi

Törvénykönyv és az egyházi szabályok, valamint az 1990/IV. számú, a vallásszabadságról és egyházakról szóló állami törvény szerint működik.

c. Az egyházi javak visszaszolgáltatása és a gazdasági kérdések

Magyarországon általában nem kerültek visszaszolgáltatásra azok a javak, amelyeket a kommunizmus ideje alatt elvettek, sem a magántulajdonosok, sem a vállalatok, sem az egyházak számára. A földművesek kárpótlási jegyeket kaptak, de a földjüket nem kapták vissza. A gyárak tulajdonosai nem kaptak semmit. Az egyházak sem kapták vissza termelő javaikat. Egy 1991-ben meghozott törvény (az 1991/XXXII. számú) [12] azt irányozta elő, hogy visszaszolgáltatók az épületeket, amelyeket 1948-ban vallásos tevékenységre (pl. plébánia vagy rendház céljára) vagy közhasznú tevékenységre (pl. iskola, öregotthon, kórház stb. céljára) használtak, azzal a feltétellel azonban, hogy ezeket az épületeket korábban nem privatizálták. Az Egyháznak kifejezetten meg kellett igényelnie ezeket az épületeket hosszas levéltári kutatások után, amelyek segítségével képesek voltak bizonyítani, hogy rendelkeztek egykor ezeknek a tulajdonjogával. A visszaszolgáltatás folyamata igen körülményes volt, mivel az állam azt akarta, hogy az Egyház fizesse azokat a költségeket, amelyek az ezekben az épületekben működő állami vagy önkormányzati intézmények elköltöztetését fedezték. Évről évre halogatták az épületek visszaszolgáltatását azzal az ürüggyel, hogy az állam nem rendelkezik megfelelő forrással a visszaadandó épületek felszabadítására. Ezért 1997-ben aláírásra került egy megállapodás a Szent-szék és Magyarország között [13], amely magában foglalta, hogy az Egyház lemond ezeknek az épületeknek a feléről, és ezeknek a becsült értékéből keletkezik egy alap, amelyből évről évre részesül majd az Egyház. Az Egyház másik bevételeit biztosítja azon állampolgárok személyi jövedelemadójának 1 százaléka, akik ezt az összeget a Katolikus Egyháznak ajánlják fel.

A jobboldali kormányzók jellemzően sok iskola és szociális intézmény működtetését szeretnék átadni az Egyháznak. Ezért az Egyháznak ezen a területen erősen megnövekedett a szerepvállalása. Az Egyház egy másik tevékenységi köre a hittan tanítása az állami iskolákban. Ez 1990-től kezdődően pusztán fakultatív alapon vált lehetségessé, ám néhány év óta kötelező a polgári etika, mint tan-

tárgy, s ennek keretében választható valamely vallás hittana is. Sok szülő kéri gyermeke számára a katolikus hittan oktatását. A vallásoktatókat az Egyház választja ki és bízza meg, ám fizetésüket az államtól kapják. Sok olyan gyermek is a katolikus vallás oktatását választja, akik nincsenek még megkeresztelve. Az ő felkészítésük a szentségekre a lakhely szerinti plébániáikkal együttműködve történik.

Az intézmények magas száma jelentős kihívást jelent csakúgy a szerzetesrendeknek, mint az egyházmegyéknek. Általában nem szerzetesek és papok dolgoznak ezekben az intézményekben, hanem világiak, lehetőség szerint katolikus hívők. A tanárok és az alkalmazottak képzése fontos feladat az Egyház számára. Oktatási rendszerünkben igyekszünk előtérbe helyezni a Krisztusba vetett hit örömét, a különböző társadalmi és etnikai csoportok közötti megbékélést, főként a roma kisebbség (a lakosság 8–10 százaléka) oktatását, akiknek számára már publikáltuk a teljes Biblia fordítását lovári nyelven. Ennek a kisebbségnek a számára szakkollégiumokat tartunk fenn, ahol felsőfokú tanulmányaikra készülhetnek.

d. A béke szolgálata az Egyházon belül

Szent II. János Pál pápa 1991. évi magyarországi látogatása alkalmával a püspöki konferenciával találkozáskor azt hangsúlyozta, hogy nem szabad túl sokat foglalkoznunk a múlttal, hanem előre kell néznünk és ápolnunk kell a püspökök közötti egységet. Arra bátorította a magyar püspököket, hogy tartsanak egyházmegyei zsinatokat. Ezeket az egyházmegyei zsinatokat azóta valamennyi egyházmegyében megszervezték [14]. Ezek hozzájárultak a II. vatikáni zsinat eredményeinek és a kánonjog újításainak bevezetéséhez az egyházmegyék mindennapi életébe. Arra is komoly pozitív hatásuk volt, hogy megerősítsék az egységet a püspökök, a papok és a világi hívek különböző csoportjai között. Túllépve a kommunista időszak alatt mutatott különböző magatartásokon, megéreztük, hogy a középpontban a közös hit áll és az a cél, hogy közösen dolgozzunk Egyházunk életének megújításán. Még ha a világi média olykor meg is támadott egyes egyháziakat azért, amiért feltételezéseik szerint a kommunista időkben közel álltak az állami szervekhez, sikerült megtalálni a megbékélés útját az egyházmegyékben végzett közös munka révén. Bizonyos vagyok benne, hogy a Szentlélek vezette Egyházunk megújulását, ő segí-

Kultúra

tett számunkra felfedezni, hogy mi a valóban fontos Isten előtt. A média által megfogalmazott kritikák, amelyek egyes egyháziak úgynevezett kollaborációjára vonatkoztak, gyakran voltak túlzóak, miközben az ügyben szereplő kommunisták felelőssége háttérbe szorult. Mindenesetre szükséges volt lelkiekben kitartani az antiklerikális nyomással és az Egyházzal szembeni ellenséges megnyilvánulásokkal szemben.

Azok a kutatások és kiadványok, amelyek a katolikusoknak a kommunista rezsim alatt elszenvedett üldözéséről, számos vértanú és hitvalló tanúságtételéről majd egyes vértanúk boldoggá avatásáról szólnak, hozzájárultak a lelki kiengesztelődéshez.

e. Az Egyház szolgálata a népek közötti kiengesztelődés terén

Európa olyan földrész, amelyet valódi nemzetek jelenléte jellemez, vagyis olyan közösségeké, akiknek saját nyelve, kultúrája, történelme van, politikai autonómiával vagy szuverenitással és közös tapasztalatokkal rendelkeznek. E nemzetek részét alkotják a teremtés gazdagságának és az Egyház nagyra becsüli őket – ugyanakkor nem lehet őket legfőbb jónak tekinteni, mert ez a bálványimádás egyik formája volna [15].

Közép-Európában a történelem számos nemzetek közötti konfliktust, igazságtalanságot és keserű emléket hordoz. Éppen ezért a Katolikus Egyház átérzi a hivatását, hogy a népek közötti kiengesztelődésen munkálkodjék [16]. Ebbe az irányba mutatnak azok az erőfeszítéseink, hogy régióknak püspöki konferenciáival valódi baráti viszonyt és együttműködést alakítsunk ki. Ennek volt kiemelkedő pillanata az az esemény, amikor a szlovák és a magyar püspöki konferencia 2006-ban aláírta a kiengesztelődés dokumentumát. A többi szomszédos ország püspöki konferenciájával is baráti és együttműködő viszonyt ápolunk, rendszeres találkozókkal és a külföldi főpásztorok meghívásával, hogy ők mondjanak szentbeszédet főbb nemzeti ünnepeinken, például Szent István napján. Ennek az ünnepi szentmisének a szónokai az elmúlt években Ausztriából, Németországból, Lengyelországból, Szlovákiából, Ukrajnából, Romániából, Szerbiából és Horvátországból érkező püspökök voltak. A zarándokhelyeinkre is gyakran hívunk meg külföldi püspököket szónoknak, kiváltképpen a szomszédos országokból. A szerzetesrendek a világ minden tájáról hozzák Magyarországra tagjikat. Igyekszünk megszervezni az idegen nyelvet

beszélő katolikusok lelkipásztori ellátását is Budapesten, ahol rendszeresen celebrálunk szentmiséket tizenhat különböző nyelven.

Minthogy a rendszerváltozással lehetővé vált a diákok számára külföldön végezni tanulmányokat, egyetemközi és akadémiai kapcsolataink is sokat fejlődtek. Budapesten megszületett a Pázmány Péter Katolikus Egyetem és más katolikus felsőoktatási intézmények is alapultak.

5. Összefoglalás

A Magyar Katolikus Egyház egyre növekvő nemzetközi kapcsolatai lehetővé teszik a számunkra, hogy közelebb érezzük magunkhoz a katolikusokat és minden keresztényt csakúgy az országon belül, mint az egész világban. Magyarországon belül együttműködünk a történelmi protestáns egyházakkal és számos kérdésben közös magatartási irányvonalat alakítottunk ki, mint például azoknak a más vallású tanulóknak az esetében, akik iskoláinkban tanulnak. Baráti és konstruktív viszonyt ápolunk a zsidó közösséggel, és felemeljük a szavunkat az antiszemitizmus és a rasszizmus minden megnyilvánulása ellen. Ami a világban elnyomott és üldözött keresztényeket illeti, élő kapcsolatot ápolunk főképpen a Közép-Kelet és Afrika egyes területeinek keresztény elöljáróival. Püspöki konferenciánk országos gyűjtéseket szervezett, hogy segítse a keresztény menekülteket, hogy új-jáépíthessék otthonaikat és templomaikat és visszatérhessenek hazájukba. Figyelmünk elsősorban Szíria és Irak keresztényeire irányult és irányul jelenleg is.

Reméljük, hogy a katolikusok hozzájárulása is segíti azoknak a munkáját, akik évről évre jelentést készítenek a keresztények elleni üldözésről a világban [17].

Összességében megállapíthatjuk, hogy a békés átmenet a kommunista rendszerből a kapitalista rendszerbe nagyobb szabadságot teremtett az Egyház számára, ugyanakkor új intézményes feladatokat is hozott magával. Mégis összességében szélesebb körű lehetőségeket hordoz, hogy elősegítsük a kiengesztelődést és a békét hazánkban és a régióban.

<https://mult-kor.hu/konya-a-rendszervaltas-torvenyes-forradalom-volt-20150313?print=1>

<https://www.debreceninap.hu/egyetem/2014/10/13/volt-egyszer-egy-rendszervaltas/>

Riport Nagy Lajossal, az imperfectum vezetőjével

Kultúra

Nagy Lajosné Katalin

– *Hogyan indult annak idején az imperfectum?*

Jómagam 2000-ben a Katolikus Egyetemi Lelkész-ség talaján alakult a zenekar első éveiben még nem voltam jelen. Az együttes azzal alakult, hogy megszűnt. A két alapító tag (Gégény István és Móré Balázs) közül az egyikük szerzetes lett. Az egyetlen,

közösen komponált *Döntés* című daluk egyben búcsúzást is jelentett a közösen elindult zenei tevékenység szempontjából. Egy évvel később újra elindult valami a közös zenélés érdekében. Végül 2003-ban újraalakult az

imperfectum. Nagyon sokat változtunk az elmúlt években. Nagyjából én vagyok az egyetlen olyan tag, aki tanúja lehetett az újraindulásunknak. Változtak az életkörülményeink. Jelenleg tízen-tizenketten zenélünk együtt. Gitár, basszus, vonós hangszerek, zongora, ének, furulya, fuvola – ez a felállásunk.

– *Hogyan tudnád megfogalmazni a karizmátokat, a karaktert, ami csak ti vagytok?*

Ez nem olyan egyszerű. Kezdetben zenés áhítatot tartottunk, csendesebb, visszafogottabb hangzásvilággal. Nagyböjtben és adventben már hagyomány, hogy ilyen alkalmakra hívjuk meg az elcsendesedni vágyókat. Gyertyát gyújtunk, elcsendesedünk, az egyház szívével dobban együtt a mi szívünk is. Ilyenkor előkerülnek az „Egyszerű szavak”, ahogy az egyik korai dalunkban ezt meg is fogalmaztuk. Máskor viszont koncertet adunk nagyzenekari felállásban. Akár csendesebbek va-

gyunk, akár harsányak, az mind ránk jellemző. A mindennapokban próbálok megélni a hitemet. Nehéz lenne megmondanom, hogy ilyen vagy olyan módszer vált be számomra. *Isten megtapasztalásának hétköznapi csodái miatt énekelek őróla a legjobb tudásom szerint.* Elvállalom, ha néha talán nem minden hang szól a legtisztábban.

Mint ahogy azt is beismerem, bűnös és esendő ember vagyok én is.

– *Az éneklés és az Istenhez való viszonyulásunk, illetve a lelkiállapotunk ennyire összefüggenek szerinted?*

Kétségtelenül. Nem zenélhetek úgy, hogy magamat nem han-

goltam be. Ez méltatlan lenne mind Isten, mind az emberek felé. Ha hamis a gitár, be kell hangolni. Ha én hamis vagyok – átvitt értelemben – magamat is igazítanom kell. Erre vannak az egyház szentségei. Például a házasság. A feleségemmel való szövetség és támogatás nagyon sokat ad nekem, a lányunk szívesen jön velem a zenei szolgálatainkra. Egységben vagyunk családirag. És bizony sok türelem kell hozzám, amikor egy-egy alkalmunkra készülök. Ezért nagyon fontos, hogy megtartsuk azokat a kereteket, amelyek minket tartanak meg. Ilyen keret a szentmise, a szentségimádás. Minket is megtart, amikor Jézus tabernakulumaivá válunk egy-egy áldozás során.

– *Hogyan készültök az Eucharisztikus Kongresszusra?*

Az igazi eredményt és gyümölcsöt én nem attól az egy héttől várom, hanem, hogy mennyire őrizzük meg a hűségünket és a kapcsolatunkat a kongresszus után. A készülletünknek vannak látható

Kultúra

eseményei, és vannak a lélek mélyebb rétegeiben végbemenő folyamatai egyaránt. Amikor a NEK részéről elhangzott a felhívás, hogy legyenek szentségimádások minél több helyen és közösségekben, mi azonnal beleálltunk ebbe. Számomra a szentségimádás találkozás, megnyugvás és béke. A dicsőítő szentségimádás pedig megerősít bennünket az egységben. Mindannyiunkat gazdagít és előrévisz.

– *A családot, amelyben felnőttem, szintén így állt ehhez?*

A népegyházi jelleg náluk még erősen felfedezhető volt. Édesanyám egy súlyos betegség után lett hitét gyakorló vallásos. Összességében azért egy olyan családom volt, amelyben természetes volt a hit. Nem néztek rám furcsa szemmel, amikor látták, hogyan köteleződöm el Jézus mellett. Teológiát tanultam a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán, de máig keresőnek gondolom magamat. Keresem az utamat. Érettségi idején kellett először megtalálnom, hogy merre lépjek tovább.

– *Hogyan látod a katolikus könnyűzene jövőjét?*

Nem látunk mindent ezzel kapcsolatban. Nem látjuk azokat, akik a legkisebb falvakban hűséggel végzik a zenei szolgálatot Isten dicsőségére. Ezért

nehéz pontosan megmondani, hogy mi a jelenlegi helyzet, még nehezebb azt meghatározni, hogy ennek az egész zenei kategóriának mi a jövője. Az ezredfordulón sok új zenekar született az imperfectumhoz hasonlóan. Mára kicsit szegmentáltabb lett a műfaj. Azt jónak látom, hogy egyre nagyobb hangsúly helyeződik arra, hogy minőségibb megszólalások legyenek a liturgia szabályainak figyelembevételével. A kifejezetten dicsőítő zenekarokból, katolikus vonalon – úgy érzékelem – nem született több. Én azon vagyok, hogy mindent megtegyek a legjobb tudásom szerint. A zenésztársaim is szeretnék mindezt komolyan venni: a liturgiának megfelelően jót és jól akarunk énekelni.

– *Miket alkottok mostanában?*

Évente egy dalt szoktam megígérni a többieknek, de azt szeretném jól megírni. Lassan az ideifogalmat is be kellene tartanom. Kicsit aggályos vagyok a saját szerzeményeimmel. A *Szívem csak érted dobban* rég című dalom az Eucharisztikus Kongresszus előtt kiírt zenei pályázaton második helyezést ért el, ami számomra egy biztató visszajelzés volt.

fotó: Balogh Ferenc (Vasárnap c. lap alapján)

Bacsa Dávid

Kassa felett..

Kassa felett égnek a csillagok...
Mintha a mennyország padlóján
lennének apró hézagok.

Kassa felett égnek a csillagok...
Tán emlékeznek ezer esztendőre,
de a csillagok szótlanok.

Kassa felett égnek a csillagok...
S a szememből csorduló könnyet
vajon felviszik-e az angyalok?

Négy tavaszi haiku

Felhőt űz a szél,
nyűtt, sáros hócipőben
elballag a tél.

Első hóvirág:
apró fehér csengettyű
hívja a tavaszt.

Gyöngé szirmok közt
fázósan döngicsélnek
a bágyadt méhek.

Hosszú böjt után
új életre kelt kenyér,
Húsvéti Bárány.

Négy nyári haiku

Smaragdzöld fátylú
szép világunk nyárelőn
nagyánnyá serdült.

Rekkenő hőség:
a frissítő szellő is
árnyékot keres.

Áldott földeken
arany kalászkok termik
szent kenyerünket.

Szent István napján
frissen sült cipót szegve
ünnepelhetünk.

Négy őszi haiku

Tékozló nyírfánk
a Naptól csent aranyát
mind földre szórta.

Földszagú mezőn
ónszürke köd-kabátban
botorkál az Ősz.

Holtak ünnepén
múló mécszlángok mérik
véges időnket.

Bágyadt fény-mosoly:
pára-dunnák közt pihen
a megfáradt Nap.

Négy haiku Mikulásra

Szent Miklós éjén
bűvös szánon suhannak
gyermek-álmaink.

Párás ablakban
kiscipők és csizmacskák
cukorkát rejtnek.

Tágra nyílt szemek,
édes-piros varázslat:
itt a Mikulás!

Hisszük felnőttként
– édes illatok között –
e régi csodát.

Négy adventi haiku

Advent napjain
az erdő ruhátlanul,
régimód böjtöl.

Decemberi szél
didergő fák vállára
hóbundát kerít.

Ahogy fogy a fény,
úgy telik minden lélek
várakozással.

Négy gyertya lobban:
új fényt hozva közeleg
karácsony napja.

Négy haiku karácsonyra

Havas Szenteste
kandallód melege a
fák ajándéka.

Karácsony éjjel
hús, hófehér palástban
ünnepel a csönd.

Hunyorgó csillag
szikrázó hideg éjen:
fény-, s reménysugár.

Fenyőfák között,
pelyhes vánkoston, fáradt
hóvihar szunnyad.

Négy téli haiku I.

Téli kristály-kép:
hó a büszke fenyőkön –
kék, zöld és fehér.

Csöndbe burkolva,
ünnepi színeiben
pihen az erdő.

Alvó fenyőknek
pajkos szél füttyörései
ringató dalát.

S ím, itt a szent éj:
mélykék selymét redőzi
távol-harangszó.

Négy téli haiku II.

Itt az első hó:
odafenn az angyalok
párnacsatáznak.

Ezüst húrjain
és jégcsap-orgonáján
muzsikál a fagy.

Hajnal-kék égen
bíbor subát tereget
a vad téli szél.

Kint a jeges szél,
bent forró kályhád dúdol -
csöppnyi boldogság.

Radány Miklós

Bibliai történetek a magyar slágerek nyelvén

Összegyűjtöttünk néhány magyar slágert, melynek egy-egy sora igazán frappánsan passzol egyes bibliai történetekhez. Vigyázat, a cikk nem várt nevetést okozhat, villamoson olvasni veszélyes!

„Nagy esők jönnek és elindulok”

(Republic)

Mi más juthat erről a sorról eszünkbe, mint Noé története, aki bárkát épített, mert Isten kijelentette, hogy jön az özönvíz. Bár a dolog teljesen szürreális volt, a férfi nem kételkedett a szárazság idején.

*

„Egyszer, egy szép napon, tudom, hogy elhagyom A várost, ahol élek.”

(EDDA)

Ez, akár Lót szájából is elhangozhatott, amikor Szodomából kellett menekülnie a pusztulás elől.

*

„Ne gondold, ó ne, hogy tied a világ!”

(Illés)

A farizeusok bizonyára valami ilyesmit dünnyögtek a szakállukba, mikor Jézus Isten fiaként azonosította magát. Meg voltak róla győződve, hogy Jézus csak egy ember és nem lehet övé az egész teremtett világ.

*

**„...bolond, aki sír egy lány után,
Én mégis megteszem majd ezután.”**

(TNT)

Dávid király szájából igazán stílusos lett volna ez a dal. Tudta ő jól, hogy nem kellene Betsabé után ácsingózni, de végül mégis elcsábította. Miközben figyelte a fürdő asszonyt és latolgatta, hogy a szívére vagy az eszére hallgasson, akár énekelhetett volna ezt a két sort is.

*

**„Akkor is megyek, ha nem akarok!
Ha nem kísér senki utamon.”**

(Bikini)

Kinek a szájából hangzana őszintebben ez a két sor, mint Jónáséból, aki nagyon nem szeretett volna oda menni, ahova Isten küldte. Végül viharon, cethalon keresztül, de mégis arra az útra tért, ami-

re nem akart, és persze nem kísérte senki prófétikus útján.

*

„Nem csak a húszéveseké a világ!”

(Aradszky László)

Az Ószövetségből ezt szinte bármelyik ősatya énekelhette volna. Kezdve a sort Ábrahámval, aki 100 évesen nemzette Izsákot, folytatva Noéval, aki 600 évesen építette a bárkát. Mózes 80 év körül járt, mikor Isten megjelent neki az égő csipkebokorban és elhívta, hogy vezesse ki a választott népet Egyiptomból. Nos, valóban nemcsak a húsz éveseké a világ!

*

„Adj helyet magad mellett”

(Bikini)

Szigorúan csak ezt a sort, de akár Jakab és János is énekelhette volna, mikor anyjuk azt kérte Jézustól, hogy a mennyben majd a jobbján és a balján ülhessenek. Jézus azonban azt válaszolta nekik, nincs hatalma ezt eldönteni, mert azok ülnek majd mellette, akiket az Atya oda szánt.

*

„Kétszázhusz felett észre sem veszed, és elhagyod a valóságot”

(Neoton Família)

Kire illene jobban ez a strófa, mint Illésre, aki tüzes szekéren távozott az élők közül? Elizeus bátran énekelhette volna ezt, miközben látta próféta-elődjét elragadni a földről.

*

**„Azért vannak a jó barátok
Hogy a rég elvesztett álmod
Visszahozzák néked majd egy szép napon”**

(Máté Péter)

Dávid és Jonatán legjobb barátok voltak, de Dávidnak menekülnie kellett, mert Saul királlyal összetűzésbe keveredett. Titkon persze találkoztak többször is, sőt Jonatán segítette Dávidot a menekülésben. Búcsúzóul akár ezt a nosztalgikus dallamot is énekelhették volna egymásnak.

*

Ti milyen példákkal tudátok még kiegészíteni a sort?

Jézus születése (totó)

Kultúra

Pákozdi István

Fejtsd meg a Totót és nyerj! A 2020. március 1-ig az egyetemes.ujtag@gmail.com címre legtöbb helyes tippet beküldők között túró rudikat sorsolunk ki (ételallergia esetén egyeztetés szerinti nyeremény)! Az e-mail tárgya „**Jézus születése Totó**” legyen!

- Lukács hány nemzedéket sorol föl Jézus családfájában?**
(1) negyven (2) hetvenhét (X) százhusz
- Miben különbözik a Lukács és a Máté által megadott Jézus-családfa**
(1) Máté több nemzedéket ad meg, mint Lukács
(2) Lukács egyenesen Istentől vezeti le a családfát, míg Máté csak Ábrahámától
(X) Lukács néha megadja az anyák neveit is, míg Máté csak a férfiakat említi meg
- Jákob melyik gyermekétől származik Jézus?**
(1) József (2) Benjamin (X) Júda
- Ki volt Szíria helytartója Jézus születésekor?**
(1) Tiberius (2) Cirinius (X) Lepidus
- Hány kilométerre van légvonalban Názárettől Betlehem?**
(1) hatvanöt (2) kilencvennyolc (X) százhuszonnégy
- Melyik evangélium ihlette a képzőművészetben annyiszor ábrázolt angyali üdvözetlet?**
(1) 3 szinoptikus (2) Máté és Lukács (X) Lukács
- Erzsébet terhességének hányadik hónapjában jelent meg Gábrriel angyal Máriának?**
(1) öt (2) hat (X) hét
- Hány eseménynél jelenik meg angyal az evangéliumok Jézus születésével kapcsolatos elbeszéléseiben?**
(1) három (2) öt (X) hét
- Melyik próféta jóvendölése alapján mondták az írástudók, hogy a Messiás Betlehembben fog születni?**
(1) Izaiás (2) Mikeás (X) Jeremiás
- Hol hódoltak a napkeleti bölcsek az újszülött Jézusnak?**
(1) istállóban (2) barlangban (X) házban
- Kinek a jóvendölése teljesedett be a betlehemi gyermekgyilkosságkor?**
(1) Izaiás (2) Mikeás (X) Jeremiás
- Melyik evangélium ír az egyiptomi menekülésről?**
(1) Máté (2) Máté és Lukács (X) Lukács
- Ki mondta: „Lelkem magasztalja az Urat...”?**
(1) Erzsébet (2) Mária (X) Zakariás
- Ki mondta: „Áldott az Úr, Izrael Istene, mert meglátogatta és megváltotta népét.”?**
(1) Simeon (2) Mária (X) Zakariás
- Ki mondta: „a te lelkedet is tőr járja át”?**
(1) Erzsébet (2) Simeon (X) Gábrriel
- Melyik az első esemény, amelyről mind a 4 evangélium beszámol?**
(1) Jézus születése (2) Keresztelő Szent János fellépése (X) az apostolok meghívása

Fejtsd meg és nyerj!

Mócsy Miklós (aquamarin)

Fejtsd meg a rejtvényt a meghatározások alapján! A sorszámozott mezőket sorrendben összeolvasva **kettő szót** kapsz eredményül. **A helyes megfejtést 2020. március 1-ig** az egyetemes.ujzag@gmail.com címre **beküldők között túró rudikat sorsolunk ki** (ételallergia esetén egyeztetés szerinti nyeremény)! Az e-mail tárgya „**Keresztrejtvény**” legyen!

A sorok meghatározásai: **a)** Az életképek című mű szerzője **b)** világi bencés **c)** Mit készítettek egyesek a nyár utolsó játszós közijein? **d)** Ezzel a névvel is szokták Assisi Szent Ferencet említeni **e)** Hol tartották idén az egyetemisták búcsúját? **f)** Balkáni ország, a kommunizmus idején valamennyi egyház be volt itt tiltva **g)** Mit nem tetszettek csinálni a kilencvenes évek elején gyökeres változást akarók az akkori miniszterelnök szerint? **h)** Mikor alakult az *Imperfectum* zenekar?

a)		V				3	S	12					
b)		11	B				U						
c)		1		T		6	H				T		
d)			T		10			V		G	8		
e)			Z		4		K				N		
f)							9			A			
g)				R		7				L			T
h)			É				E	2	B		5		

Megfejtés:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Az **előző számunk** rejtvényének **megfejtése: „Marton Zsolt”**.

Lapzártánkig megérkezett **jó megoldást beküldők beérkezési sorrendben:** Nyitrai Orsolya, Lobmayer Panni, Tamás Klári, Váradi András, Soós Rita, Fekete Panna.

A beküldők közül **a szerencsés nyerteseket a közben sorsoljuk ki.**

„Az Istent szeretőknek minden a javukra válik”

(Róm 8, 28)

Receptek

Kultúra

Dr. Zakar András

Szentestére mi mást kínálhatnánk, mint halat az ünnepi asztalra, és az év utolsó napjain a meghitt beszélgetések elmaradhatatlan résztvevője az ízletes rágcsálnivaló.

Harcsa bacon köpönyegben

Halszaküzletben 1kg hazai harcsafilét válasszunk az ünnepi fogáshoz. A halat két – három ujjnyi szeletekre vágjuk, minden oldalát sózzuk, és kissé meghintjük piros paprikával. A 20 dkg vékonyra szeletelt bacon szalonna alkotja a hal köpönyegét: minden egyes halszeletet begöngyölünk szalonna szeletbe (a biztonság kedvéért még cérnával körbe is tekerhetjük).

Egy nagy tűzálló tálat vajjal bőségesen kikenünk, és ebbe fektetjük szépen elrendezve a haltekerceket. Meglocsoljuk 2 dl jó minőségű száraz fehér borral és 180 C fokra előmelegített sütőbe tesszük kb. 40 percre.

Tálaláskor megszórjuk apróra vágott petrezselyemmel és lila hagymával készült krumpli salátával kínáljuk.

Kéksajtos lapocskák

Egy nagyméretű keverőtálban gondosan összegyúrunk 50 dkg szobahőmérsékletű vaját, 50 dkg szobahőmérsékletű kékpenészes sajtot (érdemes a jó minőségű terméket választani, mert érezhető a késztermékben a sajt íz világa) és 60 dkg fris-

sen szitált lisztet. Amennyiben a vaj nem volt sózva, hozzáelegyítünk egy teáskanál sót. A tésztából labdát formálunk, és beburkoljuk frissen tartó fóliába. Egy éjszakára a hűtőszekrénybe tesszük pihentetni.

Másnap két tojást villával kicsi keverőtálban habosra verünk és 20 dkg parmezán típusú sajtot lereszelünk. A tésztát kétfelé osztjuk és lisztezett gyúródeszkán egyenként 2-3 mm vastagságúra nyújtjuk sodrófával. A tésztát a felvert tojással gazdagon megkenjük, és rászórjuk a reszelt sajt felét. Derelyevágóval kb. 2 cm széles csíkokat vágunk és ízlés szerinti hosszúságúra szeljük. A tepsit kibéleljük sütőpapírral és ráhelyezzük a lapocskákat.

200 C fokra előmelegített sütőben aranyárgára sütjük a lapocskákat. Amikor az aranyárga szín kialakult, azonnal ki kell venni a tepsit, mert a barna szín már a túlsütést jelzi, és kedvezőtlen mellékíz alakul ki. Amíg a tészta egyik része már a sütőben színesedik, addig a tészta másik felével is az előzőekben leírt módon járunk el.

A lapocskák tepsiben való elrendezésének függvényében 6 – 8 tepsi mennyiségű rágcsálnivalót kapunk. Ez csak elsőre tűnik soknak, nem lehet annyit sütni, hogy 2-3 nap alatt ne fogyjon el.

Jó főzőcskét!

VICCEK

Egy ember odamegy egy ferenceshez és megkérdezi:
- Atyám, nagyon szeretnék egy Mercedes-t. Ha imádkozom egy kilenceded, Isten megadja nekem?
A ferences összezavarodva visszakérdez:
- Bocsáss meg testvér, de mi az a Mercedes?
Ezután az ember továbbmegy és talál egy jezsuitát:
- Atyám, nagyon szeretnék egy Mercedes-t. Ha imádkozom egy kilenceded, Isten megadja nekem?
A jezsuita is összezavarodik, majd így válaszol:
- Bocsáss meg, de mi az a kilenced?
Az emberünk elszomorodva továbbmegy, végül talál egy plébánost, tőle is megkérdezi ugyanezt:
- Atyám, nagyon-nagyon szeretnék egy Mercedes-t. Ha imádkozom egy kilenceded, Isten megadja nekem?
A plébános ránéz az emberre és mosolyogva mondja:
- Nos, én pont így kaptam az enyémet!

Egy dominikánus elment fodrászhoz, majd amikor fizetni kellett volna, a fodrász visszautasította, mondván a csuhásoknak ingyenes a vágás. A következő reggel a fodrász kinyitotta az ajtaját és lám, egy kosár friss kenyeret talált ott, egy köszönöm felirattal együtt. Még aznap egy ferences is betért hozzá, de a jezsuitához hasonlóan, őt sem engedte fizetni. Másnap reggel egy kosár házi készítésű bor várta a lábtörlőn és egy köszönöm felirat. Aznap egy jezsuita is eljött haját vágattatni, őt szintúgy nem engedte fizetni. A következő reggelen, amikor kinyitotta az ajtót, egy rakás jezsuita várakozott ott, hajvágásra jelentkezve.

Hirdetések,
impresszum

Hirdetések

1. **Adventi Rorate-szentmisék:** minden hétfőn és csütörtökön a budai Szent Imre Plébániatemplomban az egyetemi lelkész vezeti reggel 6.00 órakor; a Magyar Szentek Templomában minden szerdán reggel 7.00 órakor.
2. December 8-án, Advent 2. vasárnapján az esti szentmisében **szkólánk** énekel.
3. December 20-án, pénteken 19.00 órakor az **imperfectum** együttes tart a templomban karácsonyt váró gitáros áhítatot.
4. December 25-én, **Karácsony** ünnepén nem lesz a templomban esti szentmise.
5. December 29-én **Szentcsalád** vasárnapján, január 1-jén **Újév** napján, szerdán 19.00 órakor lesz egyetemista szentmise, valamint január 5-én, vasárnap. December 31-én, **Szilveszter** napján 19.00 órakor a bál színhelyén lesz évvégi hálaadó szentmise.
6. **Vízkeresztkor**, január 6-án, hétfőn 18.00 órakor lesz szentmise az MSZT-ben.
7. Már előre jelezzük, hogy a Keresztények egysége hetében **Ökumenikus játék** lesz a közösségi termünkben 2020. január 23-án, csütörtökön (a játszós közöi idején, 19.00 órától)

IMPRESSZUM

Felelős kiadó: **Dr. Pákozdi István** egyetemi lelkész. Szerkesztők, tördelők: **Mócsy Miklós, Ördög Levente, Sinka Domonkos, Szabó Magdolna.**

Nyomdai munka: **Koncz Viktor**, Másoló Futár Kft. 1095 Bp. Soroksári út 48. www.masolofutar.hu

Köszönjük Balásházy László, Szent Benedek, Bereczki Silvia SA, Danka Dávid, Egri Kati és Laci, Erdő Péter, Érszegi Márk Aurél, Ferenc pápa, Boldog Charles de Foucauld, Gál Ferenc, P. Georg Gantioler, Szent II. János Pál pápa, Kakucs Kati, Kocsis Levente Máté, Kovács Gábor, Kovács Péter, Lábán Tamás, Lobmayer Panni, Mócsy Miklós, Mohay Angelika, Morvai Gábor, Nagy Bence, Nagy Lajos, Nagy Lajosné Katalin, Szent John Henry Newman, Pákozdi István, Páli Szent Vince, Radványi Miklós, Sinka Domonkos, Szabó Magdolna, Szilágyi Anna és Dr. Zakar András írásait; T. Bori Zsuzsa fordításait; Komáromi János grafikáit valamint Balogh Ferenc és Egri Laci fényképeit! 3 cikket a 777 blogból, 1 cikket pedig a Romkat.ro weboldaltól vettünk át.

Szeretettel várjuk írásaitokat, valamint azokat az írásokat, amiket ti ajánlotok! A következő szám lapzártája 2020. március 1-én lesz.

Az újság e-mail címe: egyetemes.ujzag@gmail.com

A címlapon lévő fotó Szigethi-Kocsis Ádám munkája.

A Lelkészség címe: 1117. Budapest, Magyar tudósok krt. 1., egylelkbp@gmail.com, www.egylelk.com

Honlapunkon a korábbi Egyetemes újságok számai is megtalálhatóak.

Minden kedves olvasónknak kívánjuk, hogy éljék át Jézus születésének örömét!